

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Virginem Deiparam, quæ intemeratæ virginitatis suæ exemplo in terris virginibus omnibus singulari ratione præluxit, singulari pariter ratione in cœlis virginum omnium Principem esse atq[ue] Reginam. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

capite B. Gertrudis in alio quodam festo Assumpcionis B. Virginis celestis curiæ jubulum de Derpara conceptum vidisse se nariat his verbis, Deinde in iubilo laudem resonante tota celesti curia cum responso, *Salve nobilis*, B. Virgo in throno gloriæ à dextris filij cum decenti reuerentia collocatur, & postea omnes cœli ciues ante solium Regni, ipsius decenter coadunati ex abundantia benignissimi fauoris extollentes laudabilem conuersationem vitæ eius cum ineffabili iubilo decantabant responso, *Beata es Virgo Maria*, cui Verbum scilicet, *Aue Maria*, tota Trinitas subiunxit renouans ei suauitatem Angelicæ illius saluationis, quæ totius salutis saluberrimum extitit exordium, cui sanctorum chorus annectebat, *Ece exaltata es*, commendans ei, vt pro Ecclesia militanti intercederet.

7. Sanè illud Eccles. 43, Virginitate possumus, *A luna signum dies facti*, quia in Virgine per lunam significata magnum festum est in

caelo, ut exponit Pelbartus de Temesuar in festo, id est, *Assumpta est Maria in cœlum gaudent Angeli, collaudantes benedicunt Dominum*. Et illud pariter Eccles. 43, eidem accommodatur, *Vas arcum, & benedico eum, qui fecit illum, valde speciosus est in splendore suo, gyravit cœlum in circuitu gloria sua*. Nam ex S. Bernardini sententia per arcum cœlestem, qui Iris dicitur, Virginem significari diximus cap. 16 Merito ergo Methodius in hypapantem ad Virginem, Tu, inquit, *Festi nostri principium, tu meatum, tu finis pretiosissima Regni margarita*.

Cum ergo Sancti ex Virginis in cœlo presentia magno gaudio exultent, qui ad cœlum ex hac lacrymarum valle subtrahuntur, non solum ad Deum, sed etiam ad Dei thronum, Virginem scilicet gloriosam, vt initio dicebamus, merito Apocalip. 12. rapidi-

festi, id est, à Virgine Pelbartus. Offic. Eccl. Esclaf. 43.

S. Bernar.

Method.

Apoc. 12.

VIRGINEM DEIPARAM, QUÆ INTEMERATÆ VIRGINITATIS SUÆ EXEMPO IN TERRIS VIRGINIBUS OMNIBUS SINGULARI RATIONE PRÆLUXIT, SINGULARI PARITER RATIONE IN CÆLIS VIRGINUM OMNIUM PRINCIPEM ESSE, ATQUE REGINAM,

C A P V T XXXII.

S Y M M A R I V M.

- Virginitatis encomia, & primum ex sacris literis, alijsq; auctoribus num. 5.
- Virgines Angelis assimilantur num. 9.
- Deipara Virgo puritate omnes, tum homines, tum Angelos superat num. 11.
- Figura & Prophetia de virginitate Deipara numero. 13.
- Virginitas Deipara aliquibus Gentilibus praesentia num. 20.
- Exempla animalium, quæ absq; concubitu procreantur num. 21.
- Virginitas Deipara Deo gratissima, & voto ei consecrata, & à quo tempore num. 23.
- In lege Evangelica innumeros utriusque sexus homines Deiparæ Virginitatis exemplo ac patrocinio illibatam virginitatem, complures alios perpetuam continentiam coluisse num. 27.
- Deipara in virginitate primatus varijs titulis exprimitur num. 30.

Ndecimum, quod de Dei sede, siue throno in Apocal. cap. 14. scriptum habetur, est quod illa centum quadraginta quatuor millia Virginum Agnum sequentium ante Dei Sedem cantabant Canticum, qui etiam sine macula ante Dei thronum esse perhibentur, & licet hic sedis nomine ipse Deus sedens intelligi possit, tamen si eo nomine Virginem, quæ crebro in sacris litteris & sanctis Patribus per Dei thronum, vt in præcedentibus diximus, accipitur, significatam velimus, nimirum in modum toti illi visioni congruere ex his, quæ in præsentia dicemus, liquidò apparebit. Igitur sanctus Ioannes cap. 14. Apocalypsi, *Explicat. Et visum inquit & ecce Agnas habebat supra montem Sion, & cum eo centum quadraginta quatuor milia Apoc. milia habentes nomen eius, & nomen patris eius 14. de centum scriptum in frontibus suis 7 & audis vocem de ium quæ cœlo tanquæ vocem aquarum multarum, & tanquæ stragula vocem*

Apoc. 14.

Hhh

quatuor
millibus
Virginib.
Agnus
sequenti-
bus.

vocem tonitruu magni, & vocem quam audiui
sicut citharædorum citharizantium in citharis
suis, & cantabant quasi canticum novum ante
Sedem, & ante quatuor animalia, & seniores, &
nemo poterat dicere canticum, nisi illa centum
quadraginta quatuor millia, qui empti sunt de ter-
ra. Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinqui-
nati, Virgines enim sunt. Hi sequuntur Agnum
quocumque ierit. Hi empti sunt ex hominibus pri-
mitia Deo, & Agno, & in ore eorum non est in-
mentum mendacium, sine macula enim sunt ante
Thronum Dei. haftenus S. Ioannes: quæ bre-
uiter prius exponenda duxi, vt sic ad id, quod
præcipue ostendendum proposui, accedamus.

Apo. 14.
Nomine
Virginum
viri & fe-
minæ intel-
liguntur.
S. Cypria.

Et verò sanctus Ioannes in hac narratione
horum centum quadraginta quatuor millium
Virginum laudes, & vitam innocentem tradu-
ctam, simul etiam eorum gloriam accuratè de-
scribit: & licet Virginum, qui cum mulieribus
non sunt coinquinati meminerit, in his tamen
vt animaduertit Sanctus Cyprianus libro de
disciplin. & habit. Virgin. & femine virginis
continentur: Mulier enim, inquit, viripertio est,
ex eoque sumpta fuit.

Ribera.

Sive autem hi Virgines sint illa centum
quadraginta quatuor millia signati ex omni-
tibus filiorum Israel, de quibus Apo. 7. vt pla-
cet Hieronymo lib. 1. contra Iouinianum siue
ex Areta, sint Virgines ex gentilibus ad Christi
fidem ex vniuerso terrarum orbe conuersis:
siue sint ij ex gentibus, & Judæis, qui extremis
temporibus sub Antichristo in magna viuendi
impollutam seruarunt, & hi, vel hoc definito
numero accipiendi sint, vt ait Ribera, vel vt sit
numerus determinatus pro inde terminato
propter duodecies replicatum duodentrium,
qui interdum, vt capit. 17. dixi, vniuersitatem
significat, quod Bedæ, & Viegas magis probat-
ur (videntur enim plures in vniuerso mundo
etiam eo tempore virginis futuri) quicun-
que tandem illi sint, neque enim nostri in-
stituti est diligentes horum sententias expendere,
profectò virgines sunt, & præclaris virtu-
tum donis egregiè ornati describuntur. Hos
sanctus Ioannes, narrat se vidisse supra mon-
tem Sion, in cœlesti nimirum patria (cuius
typum genit Sion, iuxta illud Psalm. 83. ibant
de virtute in virtutem, videbitur Deus Deorum
in Sion) supra montem autem virgines pec-
culianter conspiciuntur tum propter dif-
ficultatem seruandæ virginittatis superatam,

Beda.
Viegas

Sunt in
monte S. d.
Psalm. 87.

tum propter sublimem, & cœlestem hanc
virtutem, quæ Angelis cognata dicitur, tum
denique propter eximiam prærogatiuam, qua
(vt ait Gregorius libro 5. in capit. 3. Re- Gregor,
gum.) Virgines in Ecclesia alijs præstant à
carnalibus, & terrenis delectationibus diuisi,
& in sempiterna Redemptoris gloria sublimi-
mantur.
Erant porrò cum Agno, sub cuius typo Chri-
stus Dominus à S. Ioanne, & in Euangelio, &
in sacra præsertim Apocalypsi sæpe exprimi
solet (quod veluti Agnus innocentissimus pro
nobis in ara crucis obitatus mundi peccatum
sustulerit.) Is pondè Agnus sicut pro se in ter-
ris dimicantes è Cœlo iuuat, ita eisdem post
labores in Cœlo coronat, & cum illis familia-
riter conuertatur. Habent in frontibus scri-
ptum nomen Agni, quem non erubuerunt in
hac vita, & nomen Patris eius, quod qui-
dem Agni. & Patris eius in ipsis peculiare
dominium indicat, quasi in veram libertatem
vindicti à solo Deo possidendi; ideo mox di-
citur de eis, Hi empti sunt ex hominibus pri-
mitia Deo, & Agno: & si enim omnes Christi
pretioso sanguine empti sint, virgines tamen
peculiariter empti dicuntur, quoniam in il-
lis non tantum in anima, sed in corpore etiam
integritate, & impolluta carne fructus redem-
ptionis elucet, & veluti primitiæ, seu primitiui
fructus (qui solent esse gratissimi) Deo, &
Agno offeruntur, tales fuerunt Sancti illi in-
nocentes, prima Christi victima, Herodia-
na rabie sublata, tales censentur & hi Virgi-
nes, qui vt hic dicitur à mendacio abhorre-
runt, & à fallacibus carnis & mundi illece-
bris seduci non potuerunt. Quare Apostolus
1. Cor. 7. vt indicet plenam hanc Virgi-
num omnibus post positis cum Deo adhe-
sionem, Qui, inquit, sine vxore est, sollicitus est
qua Dominus sunt, quomodo placeat Deo: Qui au-
tem cum vxore est sollicitus est qua sunt mundi,
quomodo placeat vxori, & diuisus est. & mulier
innupta, & virgo cogitat qua Dominus sunt, vt sit
sancta corpore, & spiritu Felices, inquit Bernar-
dus tractatu de Passione Domini capit. 30.
Virgines illæ, qua sponsam suam Christum acci-
pientes, illi se soli subiecerunt, cuius iugum suauis
est, & onus leue, & iugum sol. tota, & integra mente
placere desiderant, qui sanæ est speciosus forma præ-
silijs hominum, non diuidentes mentem suam, ita
vt nec ex parte cupiant, & sollicita sint placere
Deo.

Sunt cum
Agnis.

Agnus est
Christus.

Matth. 20
Habent
vniuersa
bus nomina
Dei, &

Agnus
Apo. 14.

Empti sunt
ex homi-
nibus pri-
mitiæ.

Matth. 20

1. Cor. 7

Bernard

Matth. 23

Vox illorū
sicut toni-
trui ma-
gni.

Dio, nec ex parte placere viro: sed se totas inte-
gras reddunt illi, à quo acceperunt ut essent. Et
repperunt, ut bene essent, ipsum munere prater ea
spontem suam gratuito acceperunt. hæc Bernar-
dus. Hinc est, quod Agnus ad familiarem
quendam secum convictum hoc Virgines pecu-
liari quodam privilegio admittit, & ideò
sequi dicuntur Agnum quocumque jerit. & ita

Honor. in illud Cantic. 7. Venier tuus si-
cut acer vus vitici vallatus lilijs, ait, in ventre
Cant. 7. Virgines jacuisse unigenitum Dei incarnatum,
qui est viticum, de quo conficitur panis fidelium,
ipse est acer vus: quia in eo cumulatut fidelium
populus, Vallatus lilijs, quia Christus stipatus est
virginum choris: ita Honorius. Hoc autem Ec-
clesia canit in hymno de virginibus.

Quocumque pergis Virgines
Sequuntur, atque laudibus
Post te canentes cursitant
Hymnosq; dulces personant.

Et Augustinus libro de sancta virginitate
cap. 27. hos Virgines alloquens: ipse, inquit,
pra ceteris dilectus Agno in Apocalypsi vos vidit
duodecies duodena millia Sanctorum cytharado-
rum, illibata virginitatis in corpore, iniolata
veritatis in corde, & quia sequimini Agnum quo-
cumq; ierit, scripsit ille de vobis. Quo ire putamus
hunc Agnum; quo nemo eum sequi, vel audeat,
vel valeat nisi vos? Quo putamus eum ire, in
quos saltu, & prata? vbi credo sunt grandia
gaudia huius seculi vana insania mendaces, nec
gaudia qualia in ipso Regno Dei ceteris non vir-
ginibus erunt, sed à ceterorum omnium gaudiorū
sorte distincta. Gaudium virginum Christi de
Christo, in Christo, cum Christo, post Christum,
per Christum, propter Christum: gaudia propria
virginum Christi non sunt eadem non virginum,
quamvis Christi, nam sunt alia alia, sed nullis
talita. Ite in hac, sequimini Agnum, quia & Agni
caro vique Virgo, hoc enim in se retinuit ausus,
quod matri non abstulit conceptus, & natus, me-
rito eum sequimini virginitate cordis, & carnis
quocumque jerit. Quid est eum sequi, nisi imitari
& mox: Multa in illo ad imitandum omnibus
proponuntur, Virginitas autem carnis non omni-
bus non enim habent, quid faciant, ut virgines
sit, in quibus jam factum est, ut virgines non sint:
sequantur itaque Agnum ceteri videntes qui vir-
ginitatem corporis amiserunt, non quocumque ille
jerit, sed quocumque ipsi potuerint, possunt autem
ubique prater eum in decore virginitatis incedit.
hæc Augustinus.

3 Cæterum horum virginum vox, quia ad-
versarijs formidabilis aliquando fuit, acriter
enim omnibus eos tentantibus, ac tentationi-
bus restiterunt, ut videre est in D. Bernardo,
D. Francisco, D. Vincentio Ferrerio, in fan-
ctis Agatha, Agnete, Cæcilia, aliisque utrius-
que sexus virginibus, qui virginitatem suam à
petulantibus personis fortiter tutati sunt, ideò
voci tonitru magni comparatur: quia tamen
Deo, & sanctis Angelis grata, ac suavis, ideò
voci etiam cytharædorum cytharantium in
cytharis suis assimilatur, tum propter concen-
tum ex virginitatis puritate gratissimum, tum
propter chordarum distensionem, ac pulsus,
quæ mortificationem carnis, quam cum vitijs,
& concupiscentijs virgines peculiari quadam
ratione crucifixerunt, & abnegarunt tuendæ
castitati per necessariam dicant: sic enim cy-
tharam explicat Gregorius lib. 20. moral.
cap. 31. Beda in hunc locum, Andr. Cæsa-
riensis, & alij.

Et cantabant quasi canticum novum, &c. I-
deò Augustinus libro de sancta Virginit. cap.
27. cum Virginibus loquens: Vos, inquit,
afferetis ad nuptias Agni canticum novum, quod
cantabitis cytharis vestris, non utique tale, qua-
le cantat universa terra, cui dicitur: Canite
Domino canticum novum, cantate Domino uni-
versa terra, sed tale, quale nemo poterit dicere
nisi vos. hæc Augustinus. Quale autem sit
hoc canticum novum, quod cantant, Grego-
rius in 3. par. pastoral. admon. 23. pulchrè
explicat: quia scilicet Virgines cum Agno præ-
cunctis fidelibus etiam de incorruptione car-
nis gaudent, quod tamen dicere possunt: quo-
niam per charitatem illis congaudent, quam-
vis ad eorum præmia non assurgant, ita ex
Gregorio. Quod enim in Apocalypsi habe-
tur, alios canticum hoc dicere non posse, o-
stendit quidem alios sanctos cernentes carnis
integritatem ita Christo gratam, gauisuros ut
ait Ribera: Si virgines fuissent, quo Christo ea in
re similiores, & gratiores essent: sed nec tamen ipsi,
qui eam habent invident, nec ipsi quod non ha-
beant tristantur.

4 His præmissis præcipuè inuestigandum re-
manet, quid sibi velit illud, quod canticum
hoc cantant ante Sedem, nimirum ante Dei-
param, juxta nostram explicationem, & ante
quatuor animalia, & seniores: ex quo facillimè
intelligetur etià illud: Sine macula enim sūt ante
seniores.

Assimilan-
tur cytha-
rads.

Cythara
mortifica-
tionem si-
gnificat.
Gregor.
Beda.

And. Caf.
August.

Psal. 97

Gregor.

Apoc. 14.

Ribera.

Quo modo
cantant
ante sedem
& qua-
tuor ani-
malia, &
seniores.

Thronum Dei. Enim verò hi centum quadraginta quatuor millia virginum tot Dei donis præditi, totque gloriæ insignibus clari, Canticum illud novum in gratiarum actionem de servata virginitate cantant ante quatuor animalia, & eniores, nimirum Evangelistas, & viros Apostolicos, ac Prophetas, quodiam eorum doctrina, scriptis, ac prædicatione virginitatem servarunt, aliaque quibus in hac vita claruerunt pietatis opera coluerunt: id verò majori voluntate ante Sedem Dei, beatissimam scilicet Virginem Deiparam facere sunt censendi: quippe quæ Virgo virginum iure appellatur, quæ alios ad virginitatem colendam, eandemque Deo per votum conservandam suo exemplo excitavit, & invitavit, quæ suo patrocinio, meritis, ac precibus ad eandem servandam eos adjuvit; quæ Agni, quem illi sequuntur, Mater est dilectissima, eique maximè vicina, de quo supra cap. 12. quam Agnus tanti fecit in terris; & nunc maximè honorari vult in cælis, ut Bernardus homil. 1. super missus est, expendens ex hoc loco Apocalypsis illud de Christo Luc. 2. *Et erat subditus illis: Quis, inquit, quibus Deus hominibus. Deus (inquam) cui Angeli subditi sunt, cui Principatus, & Potestates obediunt subditus erat Maria: nectansum Maria, sed etiam Ioseph propter Mariam: mirare ergo utrumlibet, & elige quod amplius mireris, suo filij benignissimam dignationem, sine matris excellentissimam dignitatem, utrinque stupor, utrinque miraculum. Et quod Deus femina obtemperet humilitas sine exemplo: Et quod Deo femina principetur, sublimis sine fœco. In laudibus virginum singulariter canitur, quod sequuntur Agnum, quocumque jerit: qui bus ergo laudibus iudicatur dignam, quæ atiam præst. hæc Bernardus. Quo circa, quod cap. 17. delectissimis sanctis, & de reliqua animarum sanctarum multitudine sub typo viginti quatuor seniorum, & maris vitrei Deiparam singularem reverentia colentibus, cœtantum se debere omnes cognoscunt, eorum & quod superiori capite de sanctorum lætitia, quam ex Deiparæ conspectu capiunt, dictum est; id ipsum peculiari quadam ratione de virginibus merito in præsentis capite affirmamus, & idcirco hoc in loco Apocalypsis non solum ante Sedem Dei, id est Deiparam, ut ex dictis patet, suum canticum novum canere, sed etiam sine macula ante Thronum Dei, id est, ante Deiparam esse memoratur, cujus opere,*

Cantant.
ante Dei-
param, &
quart.

Bernard.

Luc. 2.

Apoc. 14.

Apoc. 4.

ac patrocinio, tot tantaque dona à Christo sunt consecuti.

Verum ut hoc ipsum adhuc magis perspicuum fiat, ostendam illibatam Deiparæ virginitatem in sacris litteris magnificè adumbrari, atque describi, eamque voto virginitatem suam præpotenti, Deo primam obtulisse, multisque nominibus virginum omnium esse Regionam, & ab eisdem singulariter coli, ac proinde Canticum illud novum, eos (ut diximus) ante ipsam etiam cantare.

VIRGINITATIS ENCOMIA, AC
præmium ex sacris litteris, aliisque
Auctoribus.

Quod ut melius demonstremus suppono virginitatem Deo esse in primis gratam, quam Christus Dominus in sua, & Genitricis suæ persona dicavit, eamque inter præcipua legis evangelicæ consilia à Christo tradita connumerari testatur Apostolus 1. Cor. 7. & habetur Matth. 19. illis verbis: *Sunt Eunuchi, qui se castraverunt propter Regnum caelorum:* remque hæc esse altissimam indicant verba illa, quæ sequuntur: *Qui potest capere, capiat, & illa: Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est.* Virginitas porro præter gloriam essentialem, etiam Aureola propter perfectam victoriam, quam de carne sua reportarunt, debetur: & propterea in hoc loco Apoc. 14. Canticum novum, quod nemo alius dicere poterat, ipsi cantare, & ad familiarem quandam Agni sequelam recipi dicuntur. Hinc Isa. 56. *Virginibus sub nomine Eunuchorum, quia videlicet propter Christum se ipsos spiritualiter castraverunt, promittitur à Domino in domo sua locus, & nomen melius à filiis, & filibus nomen sempiternum, quod non peribit, scilicet, excellens quædam gloria: sicut Elcana 2. Reg. 1. consolabatur Annam uxorem sterilem, & ex hoc affertur illis verbis: Numquid non ego melior tibi sum, quam decem filij: quanto magis Deus ipse virginibus longè præclariora præstabit, quam si filios habuissent. De virginibus autem hunc Isaac locum intelligendum luculenter ostendit Augustinus libro de sancta virginitate c. 24. & 25. Ambrosius de Instit. Virg. cap. 6. Basilus libro de vera virginitate, Hieronymus lib. 1. contra Jovinianum, & in Isa. 56. Gregorius 3. par. pastor. admon. 29. Cyrillus lib. 5. in Isa. adde*

Quædam
in hoc ca-
pite agun-
da: De vir-
ginitate
Deiparæ,
quæ ungu-
m est pre-
mura.

Virginitat.
Deo gra-
tissima

1. Cor. 7.
Matth. 19

Aureole
debetur
virginitati

Isa. 56

1. Reg. 1.

August.
Ambros.
Basilus.
Hieron.
Gregor.
Cyrillus

Sap. 4. Virgines magnificiam bonam famam.
Dei in illis.
Eccl. 26.

Adde Sap. 4. dicitur : O quam pulchra est casta generatio cum claritate : immortalis est enim memoria illius. quoniam & apud Deum nota est. & apud homines. Vbi illud ex Ildesonso ser. 1. de Assumpt. adnotare possumus, castitatem præclaram esse in virginibus præsertim cum CLARITATE, id est, cum præconio bonæ famæ, & Eccl. 26. Omnis ponderatio non est digna continentis anima, quæ de virginibus in castitatis virtute primas tenentibus multò magis dici possunt.

Fulgenti.

Illud quoque virginittatis præstantiam ostendit, quòd Virgines à triplici maledictione, quam Eæ Deus optimus infligit suo modo eximantur, quòd Fulgentius sermone de laudib. Mariæ eleganter indicat : Eua, inquit, distulit in doloribus, & tristitia paries, & ad virum conuerso sua, & ipse dominabitur tui : Tribus ergo his mala se subiungant scemina, quæ Mariam non sequuntur, dolor, tristitia, & seruittus. sic ille.

Sap. 3. Hieron.

His consonat præmium, quòd nominatim virtutisque sexus virginibus promittitur his verbis Sap. 3. Felix est sterilis, & incoquinata, quæ non fecit thorum cum dilecto, habebit fructum in visitatione, seu (vt legit Hieronymus in Isa. 56.) in visitatione annuarum sanctarum : & spado qui non operatus est per manus suas iniquitatem, nec cogitauit aduersus Deum nequissima, dabitur enim illi fidei donum electum, & fors in templo Domini acceptissima. sic ibi : quibus verbis Sapiens Virgines circum loquitur, neque enim omnem sterilem vocat felicem, sed in coinquinatam, hoc est eam, quæ ab omni iniquatione abstinens voluntate sua sterilitatem eligit : similiter eum spadonem beatificat, qui opere, & cogitatione ab omni impudicitia est alienus, qui nimirum se ipsum, iuxta illud Matt. 19. Castrauit propter regnum celorum? & quatenus Deur. 23. dicatur: Non intrabit Eunuchus Ecclesiam Domini: nostris tamen Eunuchis, seu virginibus fors acceptissima in ipso templo Domini possidenda prænucciatur, quin etiam promittitur donum quoddam singulare respondens eorum fidei, quæ propter Deum præsentis carnis illecebras, & delectationes omnino spreuerunt. Huic autem locum Sap. 3. Hieronymus in Isa. 56. citat, ac de virginibus interpretatur.

Eccl. 26. Sap. 3. Apoc. 14. Præm.

6 Sed quærat quispiam, quòd nam erit virginittatis præmium peculiare, quòd Isa. 56. Sap. 3. & Apoc. 14. verbis amplissimis, virginibus tribuendum promittitur? Respondeo in

primis ex cap. 14. Apoc. Virgines secuturos Agnum quocumque ierit, eosque cantaturos canticum illud nouum, quòd soli virgines cantabunt : de quo initio huius capituli differimus : deinde ex S. Thoma in 4. dist. 49. q. 5. art. 2. quæstione. 1. ad 1. & art. 3. quæstione. 1. & art. 5. Virgines tam viri, quàm femine, qui propositum habuerint virginittatem perpetuo seruandi, siue ex voto, siue adsequendo, quamuis hoc propositum aliquando fuerit interruptum, integritate tamen carnis manente, dummodo in fine vitæ inueniatur, huiusmodi (inquam) virgines præter gloriam essentialem, quæ in clara Dei visione consistit, & operibus meritorijs ex gratia precedentibus debetur ; quòd, & virginittati secundum quòd propter Deum seruatur impensio charitatis, tribuetur. donabuntur etiam peculiari Aureola virginittatis, quæ est priuilegiatum quoddam præmium respondens priuilegiatæ, seu excellenti victoriæ, quam de carne, contra quam continuus Galat. 5. bellum gerimus, reportarunt : quin etiam præter aureolam virginittatis fructus quoque centesimus virginibus respondebitur enim ex Christi Domini parabola, quàm de semine iacto proposuit Matth. 13. triplex seminis in terram bonam decidentis fructus existat : Alia, inquit, ceciderunt in terram bonam, & dabunt fructum, aliud centesimū, aliud sexagesimū, aliud trigessimū ex Interpretatione sententia Primæ virginibus. Secund. viduis, & continentibus. Tertius coniugatis deputatur : ita enim docet Cyprianus lib. de habitu Virg. Athanasius epistola ad Ammonium, Hieronymus in Matth. 13. & epist. 22. & in Apologia pro libris aduersus Iovinianum, ubi ex arte numerandi per digitos hoc ipsum eleganter confirmat, quòd Marianus Victorius in notis ad illum locum Hieronymi ex Beda eruditè explicat, Idem de fructu centesimo virginibus attributo docent Beda, & S. Thom. in 4. dist. 49. q. 5. art. 2. & S. Antoninus 3. part. tit. 3. cap. 8. §. 4. Est autem FRUCTUS quatenus ex semine confurgit, vt docet S. Thomas loco citato quæstione. 1. & 3. præmium quoddam accidentiale, & speciale commune tribus gradibus continentia : Qui (vt verbis vtar Hieronymi epistolæ de uno processu semine castitatis : & sicuti Aurea, seu præmium essentiali Beatorum posita est in gaudio, quòd habent

virginibus
buendæ.
S. Thom.
Galat. 5.
Matth. 13.
Cyprian.
Athanas.
Hieron.
Marianus
Victorius.
Beda.
S. Thom.
S. Anton.
Fructus
quid sit
Hieron.

H h n 3

de Deo, eiusq; clara visione, sic Aureola, quæ est præmium accidentale consistit in gaudio quod habent Beati de operibus perfectionis quibus maximè Christo fuerit conformes secundum perfectam victoriam, siue contra carnem omnino à viciis abstinendo, siue contra diabolum, quem non tantum à se, sed ab aliorum cordibus expellunt per prædicationem, & doctrinam: siue contra mundum, cuius persecutiones pro Christo vsque ad mortem, sustinuerunt, & hinc triplex consurgit aureola Virginum, Doctorum, & Martyrum: **FRUCTVS** denique consistit in gaudio, quod habetur de ipsa dispositione operantis secundum gradum spiritualem, in qua proficit ex semine, quod est Verbum Dei, quatenus homo in quadam spiritualitatem transit, à carnalitate recedens, quod præcipuè facit continentia, quæ delectationes spernit venereas, hinc triplex fructus consurgit iuxta triplicem continentiam, coniugalem, vidualem, virginalem, hæc ex S. Thoma. Ex quibus omnibus constat virginibus in celo præter Auream omnibus Beatis communem, Aureolam propriam virginitatis, & inter continentes Fructum centesimum retribuendum.

Virginitas apud homines in magno pretio habetur.

Constantinus Magnus quæsi fecerit virgines.
Eusebius.

Virginitas alimèta ex publico tributata.
Theodor.

7 Quoniam verò virginitas tot, tantisque præmijs donatur in cælis, hinc factum est, vt homines quoque magno honore virgines Deo consecratas prosequantur, quod de Constantino testatur Athanasius in Apologia sua ad Constantium his verbis, *Virgines præ reliquis omnibus beata memoria pater tuus Constantinus Augustus in pretio habebat, & Eusebius lib. 4. de vita Constantini cap. 28. de eodem Constantino loquens, Maximis, inquit, eos honoribus prosequabatur, qui vitam suam cælesti philosophia dedicassent. Sanctissimum ergo perpetuarum virginum certum constanter colebat, quod in earum mentibus Deum ipsum, cui se consecravant, inhabitare crederet hæc ille. Quod satis declaravit Constantinus cum alimenta illis ex publico dari iussit, teste Theodoro lib. 2. hist. cap. 11. vbi cum narrasset Episcopos Concilij Nicæni epulo à Constantino exceptos, & muneribus donatos, hæc subiicit, *Quin etiam literas ad prouinciarum præfectos dedit, mandauitque vt certis frumenti numerus viduis, & ijs, qui perpetuam seruant virginitatem, quin etiam illis, qui diuinis mysterijs obeundis consecrati sunt in singulis cœuitatibus quotannis suppeditaretur, cumque non tam egentium necessitate,**

quàm sua ipsius munificentia monitus est, huius congruari adhuc tertia pars suppeditatur, quippe impius tyrannus Iulianus totum penitus abstrulerat ille quidem, sed qui ei successit in imperio, hoc quod iam suppeditatur conferri mandauit, sic Theodoretus.

Quin etiam Christi Virgines ab Ethnicis quoque reuenter tractatas scribit Ammianus lib. 28. cum enim Persæ Remam, & Borsam Romanorum propugnacula tempore Constantij Imperatoris expugnassent, *Rex Persarum, inquit, inuentas virgines Christianorum cultui diuino sacratas custodiri iussit, & religioni seruire solito more, nullo vetante precepit. hæc Ammianus.*

Helena verò Constantini mater sanctissima, ac religiosissima quanti fecerit sacras virgines facile ostendit illud, quod complures auctores de ea cum sacrosanctum crucis lignum inuenisset, scriptis prodiderunt, id nos ex Ruffino lib. 1. cap. 8. referemus: *Reliquit etiam Ierosolymis, inquit, indicium hoc religiosi animi Regina venerabilis, virgines quas ibi reperit Deo sacratas inuissit ad prandium, & tanta eam deuotione curasse dicitur, vt indignum crederet si famularum viderentur officijs, sed ipsa manibus suis famula habitu succincta, cibum apponeret, poculum porrigeret, aquam manibus infunderet, & Regina Orbis, ac mater imperij famularum Christi famulam deputaret. hæc ille.*

Quòd si ad veteres Sibillas animum conuertamus, quas de Christo Domino plurima vaticinitas esse testantur Lactantius in libris diuinarum institutionum, S. August. & alij, eas non tantum virgines, sed ob virginitatem hoc munere donatas asserit Hieronym. lib. 1. contra Iouinianum: *Quid referam, inquit, Sibyllas Eriethraam, atq; Cumanam, & octo reliquas? (quam Varro decem fuisse autumat) quarum insigne virginitas est & virginitatis præmium diuinitas. Quæ si Aelici generis sermonis Sibylla Διοκλου appellatur rectè consilium Dei sola scribitur nosse virginitas. hæc Hieron. 8 Quinimod, vt hoc obiter dicamus, non tantum vbi veri Dei cultus viguit, verum apud Ethnicos, etiam vbi que gentium virginitas est in pretio habita, vti ex Hieronymo libro 2. contra Iouinianum, cognosceere accuratius licet, qui varijs Exemplis, ex omni antiquitate Græcorum, Latinorum, & Barbarorum petitis, docet virginitatem semper tenuisse pudicitie principatum. Quamuis inter*

Virgines sacras Perse in Hieron. v. c. 1. Ammian.

Helena ministras virginibus. Ruffinus.

Sibylla virginum Lactant. S. August.

Hieron.

Varro.

Hieron.

Gentiles valde raris huiusmodi flos inueniretur, quo tamen post Deiparam Christi Ecclesia per vniuersum orbem copiose cumulatęque abundat. Non me latet apud Romanos Virgines fuisse Vestales, sed earum tamen virginitas, quod teste Ambrosio libro primo de Virginitate, & libro x. Epistol. 12. in Symmachum, esset emptia, temporaria, ac fastu plena, & ad paucissimas spectaret; nulla ex parte cum Christianorum Virginitate est conferenda, quę & perpetua, & ab omni pulchritudinis lenocinio, ac lucris aliena, multitudine innumeras complectitur, & humilitate, ac jejunijs gaudet. Ceterum quoniam Virginitas in sacris litteris, vt diximus, adeo magnificatur, hinc præclara virginitatis præconia apud Patres reperiuntur. quorum aliqua in præsentia recenseamus.

In primis Nazianzenus carmine de virginitate, sanctissimam Trinitatem propter summam, quę in diuinis processionibus inuenitur puritatem, Primam Virginem appellauit his verbis.

Prima Tris Virgo est, siquidem Patre natas Anarcho

Filius est, nec enim Pater ortum traxit ab vllis, Vipote principium rerum, & vitalis origo

Mors nec humano generauit sanguine natum, &c.

Atque ita virgines hæc Dei puritatem suo modo imitantur.

VIRGINES ANGELIS
assimilantur.

AD hæc per Virginitatem Patres sæpe homines Angelis æquari probant ex illo Matthæi 22. In resurrectione neque nubent, neque nubentur, sed erunt sicuti Angeli Dei in celo.

In primis Nazianzenus in carmine de virginitate.

Salus Virginitas d. vino tradita dono, Mater inoffensa vita, bona maxima fundens, Christi pars, & SPIRITIVS foecata supernis.

Ignarus Thalami.

Idem Nazianzenus oratione in illud: Non omnes capiunt verbum: Non secundum carnem vivere, Angelicus est, & superius nature.

Cyillus Ierosolymitanus cathec. 12. Non ignoremus, inquit, castitatis gloriam, Angelica enim est corona, & supra hominem hæc perfectio. hæc Cyillus.

Athanasius in fine libri de virginitate. & virginitas, inquit, opulencia indeficiens, corona immarcescibilis, Templum Dei, Domicilium Spiritus sancti, Margarita speciosa, vulgo inconspicua, Gaudium Prophanorum, Gloriatio Apostolorum, ANGELORVM vita, Sanctorum corona.

Idem Apologia ad Constantinum: Christus, inquit, Dei filius, homo propter nos factus profugatus morte, inter cetera dona sua largitus est nobis in Virginitate exemplar Angelica sanctitatis.

Tertullianus libr. 1. ad uxorem: Puella, inquit, in terris non nubendo de familia Angelica deputantur.

Cyprianus libr. 2. de discipl. & habit. virgin. Cum casta perseveratis, & Virgines, Angelis Dei estis æquales.

Hieronymus epist. 22. Filius Dei, vt ingressus est super terram, nouam sibi familiam instituit ut qui ab Angelis adorabatur in celo, haberet angelos (id est Virgines) & in terris.

Ambrosius libro 1. de virginit. Nemo, inquit, miretur, si Angelis comparemur, quo Angelorum Domino copulantur, & infra: Castitas etiam angelos facit, qui eam seruauit angelus est, qui perdidit, diabolus.

Cassianus libr. 6. cap. 6. Nulla, inquit, virtutem propter carnales homines spiritalibus angelis imitatione conuersationis aequantur, quam meritis & gratia castitatis, per quam adhuc in terra degentes, habent secundum Apostolorum municipatum in Cælis, quod deposita corruptela carnali habituros promittitur in futurum hic iam in carne frangibile possidentes. sic Cassianus.

Augustinus sermon. 46. de verbis Domini, loquens cum ijs, qui castitatem vouerunt:

Memento, inquit, in quocunque sexu sitis, sus mares, siue femina, Angelorum vitam ducere vos in terra. Angeli enim nos nubunt, neque uxores ducunt. Hoc erimus cum resurrexerimus. Quando vos meliores, qui id, quod erunt homines post resurrectionem, hoc vos incipitis esse ante mortem.

Idem Augustinus libr. 1. de sancta virgin. c. 23. virginitas, inquit, Angelica portio est.

Petrus Chrysologus serm. 143. eam præfert quodammodo angelis: Angelis, inquit, semper cognata virginitas in carne præter carnem vivit.

Ambrosio
lib. 1. epist.
12.

Nazianzenus
Sanctissimam
Trinitatem
primam
Virgo
Iud Nazianzenus

Virgines
Angelis
æquari
Matth. 22.

Nazianzenus

Cyillus

Athanasius

Tertullianus

Cyprianus

Hieronymus

Ambrosius

Cassianus

Phil. 3.

Matth. 22.

Augustinus

Matth. 22.

Augustinus

Chrysologus

vivare, non terrena vita est, sed celestis: & si vultis scire, Angelicam gloriam acquirere maius est, quam habere, esse Angelum felicitatis est, Virginitatem esse virtutis & Virginitas enim hoc obtinet viribus, quod habet Angelus ex natura, Angelus ergo & Virgo divinum agunt officium, non humanum, ita Chrysologus.

Sophron.

Eadem antea dixerat Sophronius inter opera Hieronymi serm. de Assump. Idem indicat Bernard. epist. 42. Castitas, inquit, Angelum de homine facit, & si Angeli castitas felicitior hominis tamen fortior esse cognoscitur. Idem habet Bernardus epist. 113. cuius rationem insinuat, Angelus, inquit, habet virginitatem, sed non carnem. Quare Augustinus serm. 250. ait: Inter omnium Christianorum certamina, sola clariora esse praelia castitatis, ubi quotidiana est pugna, & rara victoria.

Bernard.

Bernardus epist. 113. cuius rationem insinuat, Angelus, inquit, habet virginitatem, sed non carnem. Quare Augustinus serm. 250. ait: Inter omnium Christianorum certamina, sola clariora esse praelia castitatis, ubi quotidiana est pugna, & rara victoria.

Augustin.

Inter omnium Christianorum certamina, sola clariora esse praelia castitatis, ubi quotidiana est pugna, & rara victoria.

Virgines

sunt draci-
pua Eccle-
sia nebra.
Ignassus.

10 Ad hæc Virgines inter præcipua Ecclesie membra adnumerantur. S. Ignatius Romam ad martyrium proficiscens epist. 10. ad Heronem, cui Antiochenam Ecclesiam commendabat: Virgines, inquit, serua, ut pretiosa Christi monilia, & epist. 4. ad Tarsenses: Eas, inquit, que in virginitate degunt in pretio habere velut Christi sacerdotes.

Athanaf.

Athanafius in Apologia ad Constantinum, Cerid puellas, inquit, virginitate præditas sponfas Christi Catholica Ecclesia appellare solita est, quas Ethnici conspicias, ut templum Verbi admiratione prosequuntur. Has præ reliquis omnibus beata memoria Pater tuus Constantinus Augustus in pretio habuit, & tua religiositas sæpe in suis scriptis pretiosas, & sanctas nominavit sic ille.

Tertull.

A Tertulliano lib. de pudicitia, Virgines dicuntur, Flos morum, Honor corporum.

Cyprian.

A Cypriano loc. cit. Flos Ecclesiastici garmeni, Decus, atque Ornamentum gratie spiritualis, tota indoles Laudis, & Honoris, opus integrum atq; incorruptum. Dei imago respondens ad sanctitatem Domini, illustrior Partio gregis Christi, ita Cyprianus. Cuius verba refert ex eodem Augustinus libro 4. de doctrina Christian. cap. 21.

Hieronym.

Hieronymus ad Demetriadem de seruanda virginitate: Habet, inquit, & pudicitia seruata Virginitatem suam. Ambrosius libro 1 de Virginitate vocat principalem virtutem: Non enim, inquit, sed laudabilis virginitas, quia in martyribus reperitur, sed quia ipsa martyres faciat, pietateque enim propter seruandam virginitatem ea occasione martyrium subire, ut

de sancta Agnete, sancta Agatha, & alijs, quas in tractatu de Virginitate lect. 5. & 6. recensimus, memorie proditum est. pergit Ambrosius: Quis, inquit, humano eam ingenio posse comprehendere, quam nec natura susclusit legibus, aut quis naturali voce completi, quod supra usum natura sui? de caelo accersuit, quod imitaretur in terris: nec immerito videnti sibi, usum quasi sibi de caelo, qua sponsum sibi inuenit in caelo. & quoniam Elias nudius corporis & Reu. coitus fuisse permixtus cupiditatibus inuenitur, ideo rapus curru ad Coelum, ideo cum Domino apparet in gloria, ideo Dominicus venurus est præcursor aduentus hæc Ambrosius.

Et quod ad insignem virginitatis commendationem facit, Christus Dominus (ut verbis utat Hieronymi epistola 22. ad Eulochium) Hieron. virginitatem in se, & in matre sua dedicare voluit: propterea Damascenus libro 4 de fide cap. 25. Christus, inquit, virginitatis decus est, & ornamentum, ut qui non modo ex patre intra congressum sui genitus, sed etiam carnem ex Virgine sine virili congressu assumpsit, ipseque omnibus numeris absolutam virginitatem in se ipso ostenderit, ita Damascenus.

DEIPARA VIRGO PVIRITATE omnes tum homines, tum Angelos superat.

II CVM igitur ea sit virginitatis præstantia, & Deo ita grata, mirum non est si virginitatem, ut dicebamus ex Hieronymo, non tantum in se, sed etiam in Maria dedici voluerit: Et consistorum, inquit S. Thom. 3. part. q. 28. art. 4. ad 2. observatio, qua per gratiam Dei fit, & si perfectè quidem incipit in Christo: alioquo tamen modo fuit inchoata in Virgine matre eius. ex quo infert S. Thomas, Virginitatem ante Annunciationem ab Angelo votum virginitatis absolutum emisisse. Quare Bernardus homi. 2. super Matheus est: Voluit, inquit, matrem suam esse Virginem, de qua immaculata immaculatus procederet, omnium maculas purgaturus, & mox: ut igitur, qua sanctum sanctorum conceptura erat pariter, & paritura sancta esset corpore, accepit donum virginitatis, ut esset & mente, accepit & humilitatis. Idem hom. 1. Et si placuit ex virginitate, tamen ex humilitate concepit, & intra: Felix Maria, cur nec humilitas desuis, nec virginitas, & Ambrosius epist. 82. ex Dei-

Ambros.
Hieron.
Damasc.
S. Thom.
Bernard.
Ambrosius

Hieronymi sententia de Zacharia filio joidae non probatur.

Basilio.

Basilio de humana Christi generatione eandem historiam ab Origene allatam refert aitque Zachariam patrem Joan. Baptistae interfectum, quod rem inauditam, prodigiosamque pradicaret, Virginem videlicet patientem contra virginitatis corruptionem.

Nyssen.

Nyssen hom. de Christi Nativitate haec eadem habet, additque locum Virginum fuisse quoddam spacium inter templum, & altare Judaeos autem cum audissent a Zacharia rerum omnium Regem in vitam humanam diuino ordine id est ex Virgine produxisse, metuentes ne Regi subderentur, Zachariam Sacerdotem, qui haec de ipso partu testificabatur, ad ipsum altare sacrificantem interfecisse Idem de Deipara in templo in loco Virginum etiam post partum consistente, & de nece Zachariae habent Cyrillus libro aduersus Antropomorphitas c. 27. & Metaphrastes in com. de S. Io. Bap. & Theophilactus, & Euthymius in c. 27. Matt. Quin etiam praeter citatos Auctores, alij quoque de Zacharia Ioan. Baptistae parente, Christum intellexisse cum dixit Matth. 23. *Quem occidistis inter templum & altare,* testantur Epiphanius in libr. de vitis Prophitarum in Zacharia Andreas Cretensis in orat. de amputatione capitis Ioan. Bap. Cedrenus in compendio histor.

Cyrillus.

Metaphr.

Theophil.

Euthym.

Matth. 23.

Epiphan.

And. Cret.

Cedrenus.

Et vero hoc Virginis epithetum aded proprium est Deiparae, vt Epiphan. har. 78 *Quis unquam, inquit, aut quo seculo ausus est proferré nomen sanctae Mariae, & interrogatus non statim incubi Virginitatem vocem? & Abrahamo impeditum est epithetum Amicus Dei, & non dissoluitur, Iacob vero, vt Israel vocetur, & non alter abicitur, & sancta Maria vox Virgo, & non mutabitur. Impolluta enim permansit, haec ex Epiphani.*

Epiphan.

Jacob. 2.

Gen. 32.

Jldesofus.

Jldesofus vero sermone 4 de Assumptione, eam dicit Virginem sanctam, Virginem prudentem, & vnam ex numero prudentum, Virginem pulcherrimam, Virginem pudicam.

Verum cum de virginitate Deiparae Patres, & Theologi tam accuratè, tam copiosè egerint contra Judaeos, Ethnicos, & Haereticos, praeterea noster Canisius toto libro 2. de beata Virgine, & noster Suarez tomo 2. in 2. parte disputat. 5. & 6. non est cur plumbus in re clarissima immoremur: aliquas tamen ex

Canisius.

Suarez.

sacris litteris, siue figuras, siue prophetias, quibus Deiparae virginitas secunda significatur, afferemus, quae adiunctis Patrum explicationibus ad hanc veritatem confirmandam, & illustrandam vim habent maximam,

FIGURAE, ET PROPHETIAE DE virginitate Deiparae.

PRIMA fit ex sacra Genesi: *Adam de terra Gen. 1. virgine (inquit Ambrosius serm. 37. de Figur. & quadrag.) natus est, & Christus matre virgine procreatus; illius maternum solum, nec dum de virgine scissum fuerat; istius maternum secretum nunquam concupiscentia violata. Adam Dei matris plasmatur è limo: Christus Dei spiritu formatur in utero. sic Ambrosius, & Irenaeus lib. 1. contra haereses c. 31. Quemadmodum protoplastus de iudi terra, & adhuc Virgine (non enim pluerat Deus, & homo non erat opera us terram) ita recapitulans in se Adam ipse Verbum existens ex Maria, quae adhuc erat Virgo rectè accipiebat generationem Adae recapitulationis, Andreas Cretensis orat. in Annunc. sancta virginis tellus, ex qua nouus Adam ineffabili fictione formatus est, qui veterem saluti restitueret. Salue Dei ager amplissime, quem nullus alius locus, nisi tu sola, comprehendere potest.*

Genes. 3. *In micis ponam inter te, & mulierem, id est Virginem Deiparam, & semen illius; semen mulieris est Christus Dominus, & ab ea denominatur, quia vt homo, ab ea sola carnem suscepit. Quod rectè expendit Irenaeus lib. 4. c. 78. Tertullianus lib. 3. contra Marcionem ca. 20. Cyprianus lib. 2. testimon. cap. 9. Rupertus lib. 3. de Trinitat. c. 34. Epiphanius haeres. 78. Imple, inquit, hoc in semine sancto eximio solo quod a Maria solum intumtum est, & non ex coniugio viri. sic Epiphanius.*

Ex d. 3. *Rubus ardens incombustus, vt canit Ecclesia Deiparae virginitatè significat. quoniam Rubus illo ab igne quo ardebat, vultum non amittebat: ita Deipara Deum, qui ignis dicitur Deut. 4. concipiens, virginitatis virtutem retinuit. Et Proclus Episcopus Constantinopolitanus de Deipara: Haec, inquit, animata natura Rubus, quem diuinus pariter ignis non consumpsit. Et Bernardus hom. 2. super missus est: Pertendebat, inquit, Rubus ille Mariam patientem, & a dolore non sentiens eodem modo explicat Andreas Cretensis orat. 2. de*

Ephraim. dorm. Ephraem ferm. de laud. Virg. qui etiam sic affatur: O *Rubus ardens incombustus* Hely. hom. 2. de Deipara. Gregorius Nissenus orat. de humana Christi natiuitate. Chrysoftomus, Eucherius, Chryfippus hom. de Deipara: *Aue* inquit *Rubus ardens igne fpirituale*, nusquam tamen *adurens*. Damasc. orat. 1. de dorm. Georg. Nicom. orat. de oblat. Virg. & alij Orig. verò pulchre hom. 2. ex decem varijs tom. 3. Siccut, inquit, *Rubus quondam comburi videbatur & ignis eum non tangebatur: & sicut tres pueri in camino ignis inclusi habebantur, & tamen eos non lædebat incendium, nec odor fumerat in eis: vel quemadmodum Danieli intra lætū leonū clufo, claustris non apertis allatum est prandiu ab Abacuch: ita & hæc Virgo læta genuit Deū, sed intacta permansit.* & infra. Huius virginis Dei dicitur hæc mater virgo Maria: digna digni immaculata sancti, Amica vnico, nec enim alter vnigenitus super terrā venit aut alia Virgo vnigenitam genuit. hæc Origenes in eadem quoque sententiam eleganter *Rubum incombustum* explicat Ildefonsus ferm. 1. de assumpt. 14. Exod. 31. *Ipsa lex sine graphio*, inquit Augustinus ferm. 14. de Natali, *scripta in tabulis lapideis, hanc virginis aem indicabat.* Georgius Nicomediensis orat. de oblat. Virg. vocat eam *Tabulam à Deo impressam.* Idem Damasc. orat. de dorm. Ephraem. ferm. de laud. Virg. eam *Tabulam* appellat scriptam legem ferentem mortalibus.

Per virgā Num. 17. *Virga Aaron*, inquit Augustinus loco citato *annu siccata plurimis, sine aqua reuiuiscit in templo floruit, nucis produxit.* Idem ferm. 3. aduent. Virgæ Aaron, inquit, ecce protulit, quod ante non habuit, non radicata plantatione non defossa farcul, non animata succo, nec foecundata seminario, & tamen cum illic deessent vniuersa iura naturæ, protulit virga, quod nec semine suggeri potuit, nec radice: virga ergo potuit contra naturæ iura Dei filii generare, hæc Augustinus Et Cynillus Ierololymitanus cath. 18. *Si illa floruit propter summum sacerdotem, hæc ut paretur verum sacerdotem.* Bernardus loco citato, *Quid, inquit, rogo virga Aaron florida, nec humectata significat, nisi piam concipientem, quæ cuius virum non cognoscentem, huius magni miraculi manus mysterium Isaias edisserit dicens, Egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, virgam Virginem*

florem, Virginis partum intelligens, & infra: Nec virgæ virorem floris lædet emissio, nec Virginia pudorem sacri partus editio. Ita Bernardus, qui illam addit similitudinem: *Sicut, inquit, sine sui corruptione Syderis suum emittit partem suam: sic abique sui læsione Virgo parit filium: significat, nec Syderi radius suam minuit claritatem, nec virginis filius suam integritatem.* hæc Bernardus Helychius ad virginitatem Deiparæ refert hæc Helychius virgam nullo modo vulnerari, aut incuruari potuisse. & Ephraem orat. de laud. Vir. ad eam sic ait: *O viridam Aaronis virga: virga cuius numero existis, & flos filius tuus.* sic ille. & Ildefonsus ferm. 6. de Assumpt. virga, inquit, Aaron facta est Virgo Maria, quæ neque, facta, neque radicata sine vilo cultore tertio die, hoc est, tertio seculi tempore sancto Spiritu est fecundata, nobisq; Deum genuit, & hominem Christum, cuius vtraq; substantia bene per Amygdalam est figurata. Amygdala namque ex carne, osse, & nucleo constat, sic Deus & homo in vna persona est Iesus Christus: & in Amygdala quidem caro exterior amarissima est, nucleus verò interior vescentes grata diuicine reficit, sic & Christus, per humanitatem passionis amantudinem sensit: per diuinitatem impassibilis mansit. De hac virga Isaias Propheeta dixerat. Egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet. huc vsque Ildefonsus.

Num. 24. *Orietur stella ex Iacob*, quod Iustinus martyr Apol. 2. pro Christianis ad virginitatem Deiparæ accommodat similiter & Bernardus hom. 2. super Missus est: nec Syderis radius suam minuit claritatem: nec virginis filius suam integritatem: ipsa igitur est nobilis stella ex Iacob cuius radius vniuersum orbem illuminat: dicitur verò stella Iacob, quia ex stirpe Iacob, & quia Iacob supplantatiorem sonat, demonum cum prudentissima fuit supplantatrix, & Christi aduentu veluti stella matutina prænuuciauit, 15. Iudic. 6. vellus Gedeonis rote perfutum & madidum: Quod, inquit Bernardus loc. cit. de carne tonsum, sed huc vulnere carnis in area ponitur, & nunc quidem lana, nunc verò area rote perfunditur, carnem assumptam de carne Virginis abiq; detrimento virginis ostendit: & quemadmodum in Gedeonis vellus rote celestis descendit, ita Virgini distillantibus coelis tota se intudit plenitudo diuinitatis. Ita Bernardus Ideo Method orat. in Hypaspante ad Deiparam: *Tu, inquit, incomprehensibilis illis rotis vellus.* & Procius Episcop. Constantino-

pollicanus de Deipara : Hac, inquit, vellus manus
 a ssumum caelesti pluvia madens ; ex qua Pastor
 ensem inducit. Ab Ephraim quoque vellus dicitur
 Gedeonis ; vide etiam supra c. 24. quae de
 sare , qui ex Aurora procedit diximus. So-
 phronius sermon. de Assumptione , similiter
 hoc Gedeonis vellus de virginitate Deiparae
 interpretatur Ambrosius serm. 13. Maria, in-
 quit ; recte dicitur comparatur, quae ita concepit
 Dominum, ut toto cum corpore haberet, nec eius
 aiffissuram corporis pateret, sed esset mollis ad
 obsequium solida ad sanctimoniam. haec Ambro-
 sius. Christum vero per totum purum, & albu
 quo ritus nosse concupiscentiae temperatur,
 & cor nostrum ad bona opera germinanda
 fundatur, significari diximus c. 24. quod ex
 sacrarum literarum locis ibi ostendimus.

Psalm. 71. *Ambros.* *Psalm. 71.* Descendit sicut pluvia in vellus. Am-
 brosius serm. 13. ut dicebam ad virginitatem
 Deiparae accommodat, in quam Deus descen-
 dit sine ulla virginitatis laesione ; Quis enim,
 inquit, tam silenter, & sine strepitu sit, quam cum
 imber in lana vellus infunditur ? Chrysologus
 ser. 247. explicans illud Psalm. 71. Vellus, inquit,
 cum sit de corpore, nescit corporis passiones ; sic
 virginitas cum sit in carne, vitia carnis ignorat
 caelestis ergo imber virginium in vellus placido
 se fundit illius, & tota divinitatis unda bibulo se
 nostra carnis celavit in vellere, donec per patibu-
 lum virtutis expressum, totus omnibus in pluviam
 factus effunderet. haec Chrysologus ; quae ad
 verbum ex Sophronio ser. de Aurora, accepit.
 Idem Damascenus orat. de dorm. Bernardus
 serm. 2. in Annunc. Singulariter inquit, fructus
 ventris eius est Christus . sed ad omnium quidam
 mentes in mediante pervenit. sic nimirum sic olivum
 Ros totus in vellere ; totus in arca, seu in nulla
 parte arcu totus, sicut in vellere fuit. ita Bernard.
 Ex hoc autem vellere Christi corpus velu-
 indumentum quoddam contextum esse ostendimus
 c. 8.

Psalm. 131. *August.* *Psalm. 131.* De fructu ventris tui ponam super
 sedem tuam. Hoc autem Augustinus in eundem
 Psalmi enarratione de Manu vero ortae ex-
 stitit David intelligendum docet : De fructu,
 inquit, ventris, quia de femina natus est Christus
 quo vir non accessit & Tertullianus lib. de carne
 Christi. c. 2 & lib. 3. contra Marcionem c. 20.
 Venter, inquit, iste non est ipsius David , qui
 paritorus non erat, sed nec uxoris eius dixisset
 enim potius. Ex fructu ventris uxoris tuae ; ali-
 que ergo de genere eius ostendit, cuius ventris

futurus esset fructus caro Christi, quae ex utero
 Mariae floruit, id est q. & fructu ventris tantum
 nominavit, ut proprie ventris quasi soli ventris
 non etiam viri, & ipsu ventis ad David redegit
 ad Principem genens, & famula Patrie. haec ille.

Psalm. 138. Imperfectum meum viserunt oculi
 tui, pro quo d. Ambrosius lib. 3. de fide c. 7. ex
 graeca dictione ἀκατάργαστος legit inoperatum,
 idque refert ad verbum Deigenium, ad ino-
 peratum, & ineratatum, additque ex aliquorum
 sententia illud ad Christi ex Virgine genera-
 tionem refert. Sicut inquit, ab quos auctore ino-
 peratum esse etiam incarnat. vult mysterium quod
 non sit vir illi copula usus operatus . quia parvus
 est Virginitas ; si ergo plerique hoc loco nec dicit
 parvum opus esse dixerunt ; tu Aristotele opinari
 esse Dei verbum sic Ambrosius.

16 Cant. 2 ego flos campi, quod virginitatem
 Deiparae exprimere docet Bernardus serm. 2.
 de Adventu : Christus, inquit, Dominus flos
 est candidus, & rubi undus, electus ex milibus
 flos in quem profectus desiderant Angeli : flos ad
 cuius odorem reuertuntur mortui . & sicut ipse te-
 flatur flos campi est, non horis : campus enim sine
 omnino humano flore administrato, non seminat
 ab aliquo, non defessus sarculo, non impinguitus
 fimo sic omnino sic Virginitas alius floruit sic multo-
 batur. Integra & casta Maria viscera : tanquam
 pascha aeterni virtutis florem proculere . & in eodem
 sermone dicitur : Ad Christum Nazareth adu-
 lasse Dominum, quod interpretatur flos, & ad sua-
 veolentem per portam virginitatis florem advenisse.
 Illi in se dicitur, illi in haec ista Bernardus. Rupertus
 in Cantica : Christus flos in tali campo ex-
 viens, quia nec aratro fessus, neq. manu hominis
 satuc. tamen florem ubi medicamentum animarum.
 Propeterea Ephraim ad virginitatem Dei
 parae spectans in serm. de laud. Virg. ad cam-
 loquens, sic ait : O Rubi ardens incombustus, &
 praedictum patens, dicitur ansq. Aaron : virga sic ille.
 Praedictum enim patens vocavit, quia est cam-
 pus, ubi ortus est flos iste abique coloni opera-
 quamvis etiam patens dies possit, quod omnes
 ad eam liberè confugere possunt. Iudeofolus
 sermone 6. de Assumptione : Flos, inquit, sacer-
 dotum Christus, qui de se ipso in Epistalamum
 Ecclesia loquitur : Ego flos campi, & lilium con-
 vallium : flos enim carum, qui nec eratus, nec
 ferus fuit, quia de Virgine sine ulla ministerio
 nasci apparuit : letum autem convallium exiit
 ad insinuandum humilitatis exemplum dignatus
 pro nobis, & ipse pauper fieri. sic Iudeofolus.

Cant.
 Sicut
 inter
 has.
 Ambros.
 Psal.
 August.
 Tertull.
 Bernard.
 Cant.
 Chrysost.
 Bernard.
 Cant.
 Rupertus
 Iudeofolus
 Cant.

Cant. 2. Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias. Ad virginitatem Deiparæ significandam spectat: per lilium enim in spinis virginitas adumbratur: Quare Ambrosius lib. 1. de virgin. *Virginitas*, inquit, spiritualium nequitiarum sentibus obsidetur, ergo sumas alas virgo, sed spiritus ut super volat vitia, si contingere cupit Christum ita Ambrosius. Deipara post propter purissimam virginitatem hinc lino purissimo assimilatur. Epiphanius in serm. de laud. Virg. *Aus*, inquit, lilium conuallium. Et vallis fidelium dicitur autem lilium conuallium propter humilitatem eius profundissimam cum virginitatis præstantia conjunctam, ac proinde majori admiratione dignam. quarum virtutum permixtionem Bernardus hom. 1. super missus est, ad eod. in Deipara extollit, ac nobis imitandas proponit: de qua nos c. 27.

Cant. 4. Hortus conclusus soror mea sponsa. Hortus conclusus fons signatus, emissiones tua paradisi in malorum punitionem, &c. Deipara enim hortus quidem, & fons est propter fecunditatem sui enim Mater: sed conclusus & signatus propter virginitatem, atque de virginitate Deiparæ hoc intelligunt Nyssenus de Natiuitate Domini Epiphanius sermone de laud. Deiparæ. Ambrosius de institut. Virg. cap. 8. Hieronymus lib. 1. contra Iovinianum, & lib. contra Heliodorum. Petrus Chrysologus sermone 145. Georgius Nicomediensis orat. de oblat. Virg. Rupertus lib. 4. in Cant. Honorius in sigillo, & propterea Helychius hom. de Deiparæ, vocat eam Hortum non seminatam, fertilem, incultum. Vitem vnam fertilem, valde ferentem, iustitiam: Turonem mundam, Columbam impollutam, Navem metellibus refertam, nullosque gentem gubernatores: & propterea eandem virginitatem Lutetiam vocat, quæ a se ipsa iugiter ardeat. Ambrosius de institut. Virg. c. 9. Hortus, inquit, clausus est Virgo serua fructus tuos, non ascendant in te spiritus, sed una tua floreat, nemo auferat sepem tuam pudoris, quia scriptum est. Et de sereno: emi sperni mordebit serpens. Fons signatus est Virgo, nemo aquam tuam polluat, nemo conturbet, ut imaginem tuam in fonte tuo semper asseruas. Ita Ambrosius. & Hieronymus loco citato addit hunc fontem signatum fecundum fuisse plurimarum virginum, quæ ex eo manarunt: Hortus, inquit, conclusus soror mea sponsa, hortus conclusus fons signatus. Quod clausum est, atque signat-

um similitudinem habens matris Domini, matris & Virginis: unde & in sepulchro Saluatoris non quæ in petra purissima fuerat excelsum, nec ante, nec postea quisquam posuit est. tamen hæc Virgo perpetua multarum est mater virginum sequitur enim: Emissiones tua paradisi in malorum punitionem fructu pomorum: in malogratiis, & pontis omnium virtutum signi ficatur in virginitate contentus. Idem Hieronymus in Apologia ad Pamachium pro libris aduersus Iovinianum de B. Virgine: Hortus, inquit, clausus fons signatus, de quo fonte sic floruit manus: iuxta locum qui rigat currentem, et funem, vel spinarum: fenum peccatorum, quibus ante alligamur spinarum, qua suffocant sementem patriæ, mitas sic

Cant. 7. Venter tuus sicut acervus tritici, valde laus Ulis de quo Cathusianus de laud. Virg. ait. 37. in tritici acervo fecunditate in laus lilij: lilij virginitatem adumbrat docet, de hoc pluribus supra c. 8.

Eccles. 24. Flores mei fructus honoris, & honestatis, quibus verbis virginitatem, & fecunditatem Deiparæ indicari ostendimus supra cap. 8.

18 Proverb. 30. Tria sunt mihi difficilia, & quartum penitus ignoro. Viam aquila in celo, viam colubæ super petram, viam nauis in medio mari, & viam viri in adolescentia: Ita legit vulgata, & septuaginta ita transtulerunt in gratia verum ad quatuor præcipua vitæ Christianæ mysteria. Attentionem, Resurrectionem, Passionem & Incarnationem plerique referunt, & illud in adolescentia, nonnulli in alia versione dicunt legi, in adolescentula, quoniam in Hebræo est verbum Alma, quod Virginem significat, & ita explicat Lyranus Proverb. 30. qui ad Christi incarnationem de Virgine hunc locum accommodat, cuius sententiam consentit, & Galenus lib. 7. de arcanis cap. 18. hanc enim vocem, Alma, ipsi septuaginta apud Isaiam capite 7. viderunt *אֲבִיבוֹ* & S. Matthæus cap. 1. eodem modo accipiendum docet cum ex Isaiâ citat illud: *Eccle Virgo concepit.*

Eandem Deiparæ virginitatem multa quæ in Prophetis ostendunt. Itaque pluribus in locis. Nam c. 7. *Eccle Virgo concepit. Et pariet filium*, quibus verbis non tantum virginitatem Deiparæ in Christi Conceptione, sed etiam in ipso partu præuatiematur. hunc locum non minus eruditè, quam copiosè contra Iudæos persequitur Cassiodorus lib. 2. de B. Virgine cap. 6.

Mar. 27

Joel 2

Cant. 9. Venter valgin. ait. 37. in tritici acervo fecunditate in laus lilij: Carthus.

Eccles. 24

Proverb. 30

Lyranus in Genes. Math. 2

Isa. 7. Prophetia Isaiæ de virginitate Deiparæ

Cassiodorus in Virg.

& Blasius Viegas in Apoc. 11. comm. 3 sect. 14
 Ha. quoque c. 11. habetur: *Egredietur virga*
de radice Iesse, & flos de radice ejus ascendet, de
 quo Ephraem ser. de laud. Virg. ubi eam vir-
 gam, & Christum florem dicit. Idem Bernar-
 dus hom. 2 super missus est, & Hieronymus
 in Iliam, & epist. 22. Vbi virga, inquit, mater
 est Domini simplex, pura, sincera, nullo extrinse-
 cto germine coherens, & ad similitudinem Dei
 unione fecunda. Virga flos Christus est, dicam
 ego flos campi, & liliu conuallium. Ita Hierony-
 mus. merito autem virgæ assimilatur Deipa-
 ra, quod recta, tenera, & absque peccati modo
 sit.

Isa. 19. Et capite 19. *Ascendet Dominus super nu-*
bem levem, id est, nullo humani seminis pon-
 dere pragrauatam, ut Ambrosius, & alij
 exponunt, de quo egi supra capite decimo-
 tertio.

Isa. 35. Et capite 33. *Latabitur deserta & in via,* &
excultabit solitudo, & florebit quasi liliu, quod
 pulchrè Bonaventura in Speculo capite deci-
 mo de Virginitate Deiparæ exponit.

Isa. 33. Et cap. 35. de Christo: *Et ascendat sicut vir-*
gultum coram eo, & sicut radix de terra siccanti.
 quod Hieronymus ad virginitatem Deipa-
 ræ applicat, & pluribus expendit Canisius lo-
 co citato.

Isa. 66. *Antequam parirerit peperit, antequam*
veniret parit ejus peperit masculu. Quia
 ut exponit Damascenus lib. 4 cap. 15. *Virgo*
sanctissima sine dolore peperit quem sine voluptate
concepit. hæc ex Iliis.

Jerem 31. *Apud Ieremiam est locus ille celebris ca-*
31. No uum creauit Dominus super terram sce-
mina circumdabit virum, quia sola Virgo sine
 viro concepit Christum, qui adhuc in utero
 matris erat vir omni sapientia perfectus, quod
 Augustinus egregiè explicat in hunc sensum
 ser. 18. de sanctis, & Bernard. pulchrè expendit
 homil. 2. super missus est: *Vir, inquit, erat Iesus*
nec dum ortum natus, sed sapientia, non aate ani-
mi vigore, non viribus corporis, maturitate sen-
suum, non corpulentia membrorum.

Ezec. 44. *Apud Ezechiel. 44. Porta Orientalis clausa,*
 ut cap. 2. uberius dixi, hoc ipsum ostendebat
 ex Ambrosio de Institut. Virg. cap. 8. similiter
 id explicat Hieronymus in Apologia ad Pam-
 machium, & in Ezech. c. 44. Augustinus ser.
 2. de Natiuit. Chrysostomus orat. de Annun-
 ciatione. Damascenus lib. 4. de fide cap. 15.
 & orat. 1. de Natiu. Epiphanius sermone de

laud. Virg. Ildesofus in sermo. de Assumptio-
 ne sepe, & alij. Addam verba Origenes hom. 2
 ex varijs tom. 3. ubi Deiparæ virginitatem ex
 hac Porta Orientali clausa astruit: *Porta hæc,*
inquit, Orientalis, qua respicit ad Orientem, sem-
per clausa erit, & nemo intrabit per eam, nisi so-
lus Pater, & sic clausa lapide exciusi Domi-
nius de sepulchro, ita clauso utero Virginis in hunc
mundum intrauit. sic Origenes. Ildesofus verò
 in sermone de parturitione, & purgatione B.
 Virginis ex quodam hymno S. Ambrosij in
 honorem Virginis hæc habet.

Sua porta Christi peruisa
R. fides plena gratia
Transiit Rex, & permanes
Clausus, ut fuit per secula.

Danielis 2. *Lapis abscissus de monte sine ma-*
nibus, Christum significat lapidem pretiosum Lapa de
 de monte (id est, Virgine) sine viili opera ge-
 nitum. ut cap. 5. diximus ex complurium Pa-
 trum sententiis, & percussit statuam Nabucho-
 donosori per vi. um ostentam. Nam ex Hiero-
 nymo in epist. 22. *Christus lapis prædicatur ab-*
scissus de monte sine manibus, significante (inquit
 Propheta) *Virginem nasciturum de virgine: mo-*
nus quippe accipiuntur pro opere nuptiarum, ut
sibi sinistra ejus sub capite meo, & dextera illius
amplexabitur me, ita Hieronymus.

VIRGINITAS DEIPARÆ ALIQUI-
 bus gentilibus præstensa,

20 Quoniam autem virginitas fecunda mi-
 raculum est longè maximum: *Siqui facerent*
dem minus, inquit Ambrosius de Institut. Virg. c. miracu-
5. erat hominem resurrexisset, quam Virgine maxime
parturire; etenim jam Elia precibus, Elifus ora-
tionibus mortui resurrexerant, nunquam autem 3. Reg. 11.
ante, nunquam postea Virgo generauit. ita Am. 4. 13. 4.
 brosius, cui cononat Theophylactus: *Majus Theophyl.*
est, inquit, Christum à Virgine nasci, quam a
mortuis resurgere. Idcirco voluit Deus etiam Virgo-
 inter gentiles hanc Deiparæ virginitatem à Si-
 byllis celebrari, quas omnes refert ad verbum Ili. 2. 4.
 Canisius lib. 2. de B. Virg. cap. 7. Sanè Sibylla
 Cæmæa speret id vaticinatur, ex qua Virgilius celebrat.
 ut Augustinus animadverteit libro 10. de Ciuit. Canisius
 cap. 27. & Constantinus Magnus oratione ad Virg-
 lanctum Cætum cap. 20. integram ferè eglo-
 gam, cuius initium est: *Sicelides musæ, delum.* Constan-
 psit: licet Poëtico more ad alium sensum Magne-
 detor-

detorserit. Nec illud silentio inuoluam, aded exploratum apud veteres fuisse tantum in hoc Virgilij eptoga ex Sibylla Cumæ a desumptum, ad Christum pertinere, vt Secundianus vir eloquentissimus prætechi affessor, qui prius multos Christi anorum exorcuaerat, & Marcellianus Orator olim Christianorum hostis, & Verianus Pictor hunc Virgilij locum tractantes, & de Christo in eo agi aperte videntes, fidem Christianam non tantum amplexi sint, verum etiam pro eadem sub Decio Imperatore illustre martyrium subierunt. Rem gestam narrat breuiter Petrus de Natalibus in Catalogo Sanctorum lib. 7. cap. 41. & silius reperitur de scripta apud Surium 9. Augusti, quod die in Martyrologio memoria eorum recensetur. Virgilij carmina, quæ virginitatem Deiparæ indicant, hæc sunt.

*Vltima Cumæi venit iam carminis atas,
Magnus ab integro seclorum nascitur ordo:
Iam redit & Virgo, redeunt Saturni æuon:
Iam noua progenies cælo demittitur alto.*

Nec Sibyllis solum, sed nonnullis etiam alijs gentilibus Deus optimus cognitam voluit Deiparæ virginitatem, habetur enim in historijs à Paulo Diacono Sigiberto, & alijs conscriptis, vt refert S. Thomas 2. 2. q. 2. art. 7. ad 3. Constantini tempore, & Helenæ, vt ait S. Thomas, seu potius Jrenes, inuentum fuisse sepulchrum, in quo iacebat homo auicem similitudinem habens in pectore cum hac inscriptione, *Christus nascitur ex Virgine*. Et ego credo in eum, & sol sub treus, & Constantini temporibus iterum me videbis. Et Carnuti in Gallia Druides sapientissimi aram, vt cap. 5. diximus, dicant eum hac inscriptione, *Virgini pariturus*.

Et quoniam Jeremias, ut refert S. Epiphanius in vitis Prophetarum Ægyptus prædixerat suorum simulachrorum ruinam, *Vbi Ægyptum*, inquit, *ascendit cum suo infante, Virgo enixa Deo similitudine*. Ita Epiphanius. Ex hoc vaticinio ferunt Ægyptios, vt testatur Cassius libro 2. de Virgine cap. 17. Virginem in lecto, & infantem in præsepi passim collocare, simulque adorare solitos, & Rodericus Sanctos in historia Hispanica par. 2. cap. 40. narrat à Judæo librum vetustissimum reperiunt, dum viam fodere, in quo triplici lingua scriptum erat, *Et hinc Deum estur ex Virgine Maria*, & pro salute hominum passitur, quod silius cap. 4. de scriptis

EXEMPLA ANIMALIUM, QUÆ
absque concubitu produciuntur.

21. **Q**uin etiam exemplis naturalibus animalium, quæ absque sexu coniunctione procreant, fecundam Deiparæ virginitatem auctori naturæ neutiquam impossibilem aliqui Patres Echnicis perluadere conantur.

Et quatinus Ambrosius lib. 1. de Virginitate eas Apibus assimilet, *Digna*, inquit, *virginitas, quæ apibus comparatur, sic laboriosa, sic pudica, sic continentis. Hæc pascitur apes, nascitur concubitus, mella componit qui pergit hæc omnia virginitas accommodare ea tamen ratione, quæ spes absque concubitu multiplicatur, optima similitudo duci potest ad Deiparæ fecunditatem virginæam aliquo modo ostendendam.*

De hac verò apum incorruptione Virgilius lib. 4. Georgic. eleganter sic cecinit, vbi etiam earum procreationem indicat.

*Illam adeo placuisse apibus mirabile morem,
Quod nec edocuit inuulgæ nec corpora segnet
In Venerem soluant, aut fetus mixibus eam,
Verum ipsa folijs natos, & sianibus herbas.
Ore legunt.*

Ambrosius lib. 5. Hexametero. 10. ex vulturius, quos sine maculorum semine concipere, & generare testatur, argumentum ad Deiparæ virginitatem Echnicis tradendum, sic ducit per admirationem, *impossibile*, inquit, *visitur in Deimatre, quod in vulturibus possibile non negatur? Anis sine masculo parit, & nullum refellit, & quia desponsata viro Maria peperit, pudor eius faciunt quæstionem*, ita Ambrosius. Id quod ante Ambrosium animaduertit Basiliius homil. 8. Examer. vbi ait, *Vultures magna ex parte parere sine coitu, cum subuentanea fecunda ferre, & esse longissima vitæ, quibus ad centenos usque annos plerumque vita protenditur*, ex quibus ostendit Dei virtute potuisse Virginitatem parere, virginitate illibata permanente.

Ruffinus in simbolo Apostolorum ex auctore illa, quam Phœnicem vocant ad idem ostendendum exemplum ducit, *Quid*, inquit, *mirum videtur si Virgo conceperit cum Orientis auctem, quam Phœnicem vocant, in tantum sine coniuge nasci, vel renasci constet, ut semper & una sit, & temper sibi ipsa nascendo, vel renascendo succedat in cunctis.*

*Ambrosius
Virginitas
Deiparæ
exemplis
naturalibus
probatur
esse
possibile.*

*Ex Apibus
Virgilius*

*Ex Vulturibus
Ambrosius*

Basiliius

Ruffinus

Alius

*Petr. de
Natal.*

*Sur. som.
4. Martij.
80th.*

*Paul. Dia
conus.*

*Sigibert
D. Thom.*

*Cluuius
ex Gene
brardo*

*circa an
num 782.*

*Druides
Carn.*

*Epiphani
And. E.*

*Epiphani
lex
vaticinio
breuiter.*

Ad

Aliud quoque exemplum fecunditatis virginæ, quæ in Deipara invenitur nobis suppeditant Equæ in Cappadocia, & in quadam parte Hispaniæ, quarum hoc loco nequaquam meminisse, nisi graves Auctores id scriptis prodissent.

August.

S. Augustinus lib. 21. de Civit. Dei, cap. 5. inter complura nature admirabilia, quæ recenset, & hoc inserit: In Cappadocia, inquit, perhibent vento Equas concipere, eosdemq; fetus non amplius triennio vivere sic ille. Quod ipsum testatur Solinus in descriptione Capadociae. Sed & complures alitruunt, Equas vento fauonio, seu zephyro concipere. ita Virgilius lib. 3. Georgic. loquens de conceptu Equarum verno tempore.

Solinus.

Virgilius.

Illæ ore omnes versa in zephyrum stant rupibus alis.

Exoptantq; leues auræ & sæpè sine vllis Coniug. is vento grauiæ (mirab. l. dictu.)

Plinius.

Cui consentit Plinius lib. 8. cap. 42. Constat, inquit, in Lusitania circa Olyssiponem oppidum, & Tagum amnem Equas fauonio flante obuersas animalem concipere sp. ritum, utque partum fieri & gigni perniciosissimum, ita sed triennium non excedere Varro lib. 2. de re rustica cap. 1. Infatura, inquit, res incredibilibus est in Hispania, sed est vera, quod in Lusitania, ubi est oppidum Olyssippo monte sagri, quædam de vento concipiunt certo tempore Equæ harum pulli non plus triennium vivunt.

Varro.

Columel.

Columella lib. 5. cap. 27. asserit hoc esse notissimum, & accidere in facto monte Hispaniæ, qui procurrit in Occidentem iuxta Oceanum. Quare his exemplis rectè ostenditur diuina potentia non repugnare Deiparam virginitate illibata permanente, de Spiritu sancto concepisse.

August.

Ex radio sola in speculo.

Augustinus quoque serm. 3. Aduent. ad virginitatem Deiparæ confirmandam, ex solis radio exemplum adducit: Solis, inquit, radius specula penetrat, & soliditatem eius insensibili subtilitate pertransit, & talis videtur intrinsecus qualis extra. Itaque si uires nec cum ingreditur violas nec cum egreditur dispersat, quia ad ingressum, & regressum eius speculum in seipsum persequitur, si speculum ergo non rumpit radius solis, integritatem Virginis ingressus, aut regressus nunquid vitare potuit Deiparæ? sic Augustinus.

Hieron.

Ex margarita in

Hieronimus uero epist. 22. Margaritæ, quæ in concha gignitur, exemplo uictr: Lego de spinis rosam, de terra aurum, de concha margaritam: concha enim solo celesti rore perfusa mar-

gariam gignit. ita Hieronymus. concha marina. Dan. 1. 2. 31.

Similiter & Damascenus orat. 2. de Natiuit. eleganter conchæ proprietatem Deiparæ virginitati accommodat: Latentur, inquit, celi, & exultat terra, commouetur mundi mare, in ipso enim concha gignitur, quæ cœlestis ex diuinitate fulgetra in uero concipit, & Christum ingenitum præij unioem pariet; ex qua Rex gloria carnis purpura conuestitus, ad captiuos se conferens, remissionem, ac ueniam prædicabat. hæc ille. Spectans ad purpuram, quæ est ex concharum genere, ex qua regis dignitatis indumentum conficitur.

Denique Ambrosius epist. 81. ad Siricum Papam hoc ipsum confirmat alijs exemplis ex sacris litteris petitis: Non excedit, inquit, si dem quod homo exiit de Virgine quando petra fontem profluens scaturiens, ferrum super aquas nasatur, homo super aquas pedibus ambulauit. Ergo si hominem unda portauit, non potuit hominem Virgo generare? si que h. miuem, de quo legitur, Emittet illis Dominus hominem, qui saluos faciet eos & potius erit Dominus Ægyptus. hæc Ambrosius.

Idem S. Ambrosius in Psal. 21. exponens illud eiusdem Psal. Ego autem uermis sum, & non homo, aliud exemplum ex uermi, qui non ex femine gignitur, affert, cui propterea Dominus se comparat, quod etiam astruit Euthymius in eundem Psal. ut cap. 23. dixi. uerba Ambrosij hæc sunt, Cur totius Dominus creatura uermiculo se uoluerit comparari possumus hoc quidem humilitati primitus assignare, quæ sanctorum uirtus est maxima sicut sanctus Moses ante Deum mutum se animal proficitur: David pulicem se sæpe commemorat; sed magis illud accipiendum puo, quoniam uermis nulla extrinsecus admixtione alieni corporis, sed de sola, & pura terra procreatur, idè illum comparatum Domino, quoniam, & ipse Saluator de sola, & pura Maria generatur. legimus etiam in libro M. ysi, de manna uermiculos procreatos, digna planè, & iusta comparatio, siquidem de manna uermiculus gignitur, & Dominus Christus de Virgine procreatur. Quis potius ipsam Mariam, Manna dixerim, quia est subtilis, & splendida, Manna suauis, & Virgo, quæ uoluit cœlestis ueniens, cuius Eccl. 5. arum populi esum dulciorem melle, in. desluxit Christum, quem qui odore, aut manducare n. glexerit, uitam in semetipso habere non potest. sic Ambrosius.

Bernard. 22. Et quidam Deum, inquit Bernard. hom.,
Virgo ma- 2. super missus est, huiusmodi decebat natiuitas
str Deum qua non nisi de Virgine nasceretur. Talis congrue-
decebat. bat & virgini partus, ut non pareret nisi Deum.
Idem ser. 4. de Assumpt. dicitur: Hic filius adus Vir-
ginem, nec Deum decuit partus alter. sic Bernard.

Ignat. S. Ignatius epist ad Heronem: Ad corpus,
inquit, ex quatuor elementis confectum est, Eua
corpus ex ipsius Adæ latere, & insolens, admiran-
dumq; partus ille Domini: ex sola Virgine; nõ quod
deestanda sit legitima commixtio, sed quod hui-
usmodi partus decebat Deum, decebat namque
creatorem non consueto, sed peregrino, & admi-
rando vis partus, ut ipse omnium opificem. hæc
sanctus Ignatius.

August. Augustinus libro de Assumpt. Humilita-
ti, inquit, naturam sumens de sanctificatione cor-
pore, & immaculatam de immaculato; non enim
satis conceptus, talisq; partus, nisi Deum decebat
qui venerat redimere quos voluit creare, creare
profecto potestate, redimere humilitate. hæc Au-
gustinus.

S. Anto- Et cetero S. Antoninus 4 part. tit. 15. capit.
ninus. 20. §. 8. ait Virginem de congruo meruisse
Virginita- fieri matrem Dei, merito suæ fidei, spei, chari-
ti Maria tatis, ac perfectissimæ humilitatis, & Eccle-
tribuitur sia canit: Quia quem meruisti portare resurre-
inter alia xit, de quo S. Thomas 7. par. quæst 2. art. 17.
quod de ad 2. verum hoc meritum de congruo virgi-
congruo nitati etiam eius adscribit complures Pa-
meruit ef- tres, quos affert Canisius lib. 2. de B. Virgi-
se matrem ne cap. 16. & inter alios Ambrosius epistol.
Dni. 82. Quanta, inquit, sit virginis gloria, quæ
Offic. Eccl. miruit à Christo elegeri, ut esset etiam corporale
S. Thom. Dei Templum. & Hieronymus epistol. 22. ad
Canisius. Eutochium, Tanta, inquit, puritas Maria
Ambros. extitit, ut mereretur effici mater filij Dei. Hinc
Heron. est, quod ex hac conceptione, & partu filij
Chrysolog. Dei Virgo purissima euasit, quare Chryso-
logus sermone 142. in tuo, inquit, conceptu, in
tuopartu creasti pudor, & aucta est castitas, in-
tegritas roborata est, & solidata virginitas; om-
nes perseverauerunt virtutes. ita Chrysologus.

Idem habet Ildesonus sermo. 5. de Assum-
Chrysol. ptione, quem infra citabimus, & Chrysolostomus
sermone de B. Virgine: Cum enim, in-
quit, B. Maria supra omnem humanam natu-
ram castitatem seruaret, propterea Christum
Dominum in ventre concepit. & Bernardus hom-
mil. 1. super missus est: Nec mediocriter, inquit,
placet Deo illa anima, in qua & humilitas com-
mendat virginitatem, & virginitas exornat hu-

militem, sed quanta putas ueneratione digna
est, in qua humilitatem exalat fecunditas, & Legitur in
partus confert uirginitatem. Idem homil. 2. Breuiario
Singularem, inquit, consecuta es benedictionem, 22. Septemb.
ut nec sterilia maneas, nec cum dolore partu-
rias, quoniam ex eodem, Nec si seris radicis
mutuit suam claritatem, nec Virg. n. filius suam
integritatem.

VIRGINITAS DEIPARÆ DEO

gratissima, & uoto et consecrata,
& à quo tempore.

Cum autem perfectionis opera (inquit D. 20
Thomas 3. part. q. 28. art. 4.) magis sint S. Thom.
laudabilia si ex voto celebrentur: uirginitas Virginitas
autem in matre Dei præcipue debuit pollere, De paræ
ideo conueniens fuit, ut uirginitas eius ex voto fuit ex
esset. Deo consecrata, & addit: Eam simul cum voto,
S. Iosepho sponso, uirginitatis uotum emisisse
antequam annuntiaretur ab Angelo, quod
efficaci ratione probat Augustinus lib. de lan- Au. 1. 1.
cta uirginitate cap. 4. Quia annuncianti, in Luc. 1.
quit, Angelo Maria respondit. Quomodo fet
istud, quoniam uirum non cognosco? quod profe-
cto non diceret, nisi prius se Virginem Deo uouis-
set. Idem eadem ratione probat Nyssenus. Nyssen.
oratione de Christi Natu & Anselmus de ex Anselm.
cell. Virg. cap. 4 & Bernard hom. 4. super mis- Bernard.
sus est

Sed rogabit quispiam, an Virgo sanctissi-
ma omnium prima & uirginitatem seruauit,
& uirginitatis uotum Deo nuncupauit, quan-
do item illud emisit? Ad quod breuiter dico, An in lege
in lege ueteri non defuisse aliquos, qui ueteri fue-
uirginitatem seruauit, uirginibus quoque runt qui
in templo ierosolymitano peccabatam ad o uirginitas
randum locum ab alijs mulieribus diuersum si serua-
esse tributum, in quo Deipara etiam post par- ruit, &
tum orabat, ut ex Origine, Basilio, Nysseno, & qui nam
alijs supra diximus: tamen de nullo ex sa fuerint.
cris litteris habetur ante Deiparam uirgini-
tatem Deo uouisse: etenim Maria soror Nyssen.
Moysis existimatur Virgo à Nysseno libro An. brof.
de uirginitate cap. 9 & ab Ambrosio lib. 1. de
virgin. & epist. 81. cuius hæc sunt uerba: In ue-
ters, inquit, testamento Virgo Hebræorum per
mara duxit exercitum, in nouo testamento Virgo
regis Aala celestis electa est ad salutem, & Chry- Chrysolog.
fologus serm. 146. indicat, eam uirginem &
typum gessisse Deiparæ in cantico in egressu Ioseph de
ex mari rubro: quamuis Ioseph lib. 3. antiq. antiq. 3.
cap.

Vale Is. daica. S. Ignat. Ambros.

Hieros.

Damasc.

Dan. 3.

Ambros.

Iosephus de antiquitate.

Deipara prima virtutum virginitas legitur antissa.

S. Thom. Ildefonsus Luc. 10.

Beda. Luc. 1.

Glossa.

Bernard.

Albericus.

Rupertus.

S. Antoninus.

S. Barthol.

cap. 2 dicat: Mariam sororem Moysi uxorem fuisse Hur. S. Ignatius epist. ad Philadelphios inter virgines reponit Eliam, Iosue, Melchisedech, Eliscum, & Ieremiam. & de Elia idem affirmat Ambrosius lib. 1. de Virginitibus de Ieremia autem Hieronymus prologo in Ieremiam, dicit eum virginitate sua euangelicum virum Christi Ecclesie dedicasse. Idem affirmat Damascenus lib. 4. de fide cap. 25 de tribus pueris, quorum corpora vult per virginitatem factum, vt igne confici nequiverint. Idem de Daniele, cuius corpus virginitate, ait Damascenus, solidatum, ita vt leonum dentes illi insigi non potuerint. Verum hi absque voto; similiter & alij pauci ante Deiparam virginitatem coluerunt: nam vt recte ait Ambrosius lib. 1. de Virginitibus: *Virgines in veteri testamento in figura coninebantur illa, vt esse indicia futurorum: figura enim in paucis est, vita in pluribus ita Ambrosius: sed vt omittam* Essenos, de quibus Ioseph libro 13. antiqu. cap. 8 qui continentiam seruabant, & Sibyllas virgines, de quibus Hieronym. lib. 2. contra Iovinianum, Prima quae virginitatis votum legitur Deo consecrasset, fuit Deipara. & rationem indicat S. Thomas 3. part. quaest. 25. art. 2. ad 2. quia cum hoc votum ad statum perfectionis pertineat, dequit, vt in lege gratiae initium haberet à Christo & à matre eius. Hoc affirmant plerique Doctores, Ildefonsus term. 3. de Assumpt. De ista, inquit, dicitur optimam partem elegit, quia prima omnium feminarum Deo virginitatem obtulit, & ideo promeruit, vt Dei filius ex ea corpus nostra redemptionis susciperet. Beda homil. de Annunc. Verò, inquit, gratia plena, cui diuino munere collatum est, vt prima inter feminas gloriosissimum Deo virginitatis munus offerret. Idem Glossa ordinaria ex Gregorio in Luc. Bernardus hom. 2. & 3. super missus est, & term. Signum magnum. Albertus super missus est c. 82. Rupertus lib. 3. in Cant. 3. Antoninus 4. par. tit. 15. c. 20. §. 10. & alij Scholastici in 4. distin. 90. Denique S. Bartholomaeus Apost. apud Abdiam lib. 8. hist. Apost. cum de filii Dei incarnatione in vtero virginis disserteret, subiungit: *Hac autem Virgo cum excraretur omnem virum, & ipsa seruanda virginitatis votum prima Deo omnipotenti voluit, cum à nullo homine, nec verbo didicisset, neq. exemplo ad imitationem fuisset inuitata: nullum enim hoc votum antea obtulerat. ita ibi. & hoc quidem adeo nouum fuit in veteri lege, vt Jo-*

annes Patriarcha Ierolymitanus, qui vixit, ex Chrytophoro de Castro anno 795. in lib. Ioan. Pa. de Institut. Monach. cap. 35. haec verba habet, agens enim de eo, quod euenit quando Sacerdotes cognouerunt eam virginitatem Deo vouisse: *Vnde, inquit, cum catus professorum huius religionis audisset in Ierusalem iuenculam vouisse Deo virginalem continentiam, confestim perpendit, quod aduentus filij Dei propè in sanis erat. haec ille.*

24. Ceterum ab initio vsus rationis Deipa. B. Virgo ra habuit propositum seruandi virginitatem ab initio voluntate absoluta, & efficaci, vt recte probat Suarez tom. 2. in 3. par. disput. 6. & D. Thom. loc. cit. idem affirmat cum ait, eam semper habuisse virginitatem in desiderio. & ratio est, quia vt ait S. Thom. 4. distin. 34. art. 2. ad 2. post sufficientem hominum propagationem virginitas non erat vetita, vt ex ijs, quos in lege veteri illam seruasse supra diximus, manifestum est: sed certissimum est multorum sententiam virginem donis Spiritus sancti abunde praeditam, & sapientissimam cognouisse ab initio vsus rationis virginitatem sibi esse meliorem, & à Spiritu sancto adhuc peculiariter permotam, & reuelationem à Deo habuisse huius rei votum ab ea fore sibi gratum, & quando contraxit cum Ioseph, reuelatione didicit eum in idem propositum consenturam. quare coniugium illud nec propositum, nec voto Deiparae repugnasse. Quocirca ex dictis sicuti propositum virginitatis seruanda habuit ab initio vsus rationis, ita statim de eodem votum Deo obtulisse existimanda est, quare Bernardus de hac reuelatione homil. 3. super missus est: *Tu, inquit, Virgo non dicam preceptum virginitatis, sed nec consilium, nec exemplum habebas, nisi quod unicus dicebat te de omnibus, ac formo Dei virtus, & efficitur ante tibi factus est magister, quam filius, prius restructi mentem, quam inuisti carnem.* haec Bernardus.

Et quod Ioseph sponsus, quae Virginem etiam fuisse probat Hierony. contra Heluidium, & Augustinus ser. 15. de Natiuit. Domini, & alij, & nos vberius in tract. de Virginit. sect. 2. magna reuerentia Virginis propositum custodierit, pulchrè August. lib. de sancta virginitate cap. 4. *De sponsa, inquit, est viro iusto non volente ablaturo, sed potius contra violentos custodituro, quod ipsa iam vouerat.* Idem Nylenus Nyssenus orat. de Christi Natiuit. Epiphanius haec 78. Epiph. Grego.

Gregor. Damasc. Gregorius homil. 26. & Damascenus orat. 1. de dorm. Cum ad aetatis florem perveniret, atque intra Templi septa manere lege prohiberetur. Sponso, hoc est virginitalis custodi Iosepho à Sacerdotum choro traditur & alludit ad historiam illam quam Nyssenus loc. cit. tangit, Sacerdotes scilicet, cognito Virginis voto de servanda virginitate, diuino iudicio eam desponsasse Iosepho. historiam hanc vide apud Nyssenum, Si meonem Metaphrastem in orat. de vita, & dormit. Deip. Nicephorum lib. 2. de hist. ecel. cap. 7. Georgium Cedrenum in compend. histor. eam indicat, Germanus Patriarcha Constantinopolitanus orat. de Virg. oblat. & nos cap. 8. eam attulimus.

25 Verum difficultas esse posset, quo tempore Virgo beatissima vsum rationis habere cœperit, qua de re dico ex grauissimorum auctororum sententia, eam peculiari Dei beneficio habuisse actualem rationis vsum in vtero matris, atque ad eum in ipso articulo suæ immaculatæ Concept. Ita S. Bernardinus Sen. tom. 2. serm. 5. 1. art. 1. c. 2. Beata, inquit, Virgo etiam dum erat in vtero matris habuit vsum liberi arbitrii, atq. lumen perfectum in intellectu & ratione: prout secundum quosdam fuit tunc in sublimiori contemplationis statu, quam vnquam fuerit aliqua creatura humana in perfecta aetate: Et licet in vtero matris sua sicut & ceteri infantes dormiret: attamen somnus, qui abyssat, & sepelit in nobis rationis, & liberi arbitrii usus, & per consequens actum merendi, non credo quod talia fuerit in ipsa operatus: sed anima sua liberè, ac merito actu tunc tenebat in Deum, unde illo tempore erat perfecta or contemplatrix, quam vnquam fuisse aliquis alius dum vigilauit: unde & Cant. 5. ipsa ait, Ego dormio, & cor meum vigilat, scilicet, in contemplatione perfecta à nulla ratione debilitata. haftenus S. Bernardinus. Idem tom. 1. sermo. 61. ad tantam vult contemplationem sublimatam esse, vt perfectius videret Deum, quam vnquam fuit contemplatus aliquis in perfecta aetate, hoc etiam de vfu rationis in matris vtero tenent plerique Thomistæ Caietanus in 3. par. q. 27. art. 3. Vigerius in Instit. cap. 5 §. 3. vers. 9. Suarez tom. 2. in 3. par. disp. 4. sect. 7. & Barada lib. 6. c. 3. & ratio S. Bernardini loc. cit. & aliorum, quia non est Virgini deneganda hoc priuilegium, quod concessum est S. Ioan Baptista in sanctificatione ex communi ferè Patrum sententia, vt videre est apud Ambrosium in Luc. 1. Habebat, in-

quit, Ioannes intelligendi sensum, qui exultans habebat affectum. Leo serm. 10. de Natiu. Praecursor, inquit, spiritum prophetia intra viscera matris accepit. Hieronym. epist. 7. audiebat verba Domini per os virginis personans. Origen. homil. 7. in Luc. docet illud exultasse Ioannem in gaudio, significare actum vitæ, qui cognitionem supponit: Quamuis enim exultare simpliciter metaphorice tribuatur aliquando rebus inanimatis, vt cum dicitur: Montes exultasti sicut arietes; exultare tamen in gaudio non sumi metaphorice. Ita Origenes. & Ecclesia in hym. Semperas Regem in balamo manentem, & alij plures in eandem sententiam de S. Ioan. loquuntur. & quomais S. Thom. 3. par. q. 27. S. Thom. art. 3. neget de B. Virgine, & art. 6. neget etiam de S. Ioan. Baptista, eos in matris vtero vsum rationis habuisse; Quoniam hoc est, inquit specialis priuilegium Christi: veruntamen hoc de S. Ioan. docent citati DD. & Caietan. non negat. Præterea hoc priuilegium Virgini factum non derogat Christo, quippe qui habuit vsum rationis cum clara Dei visione, quam non habuit Virgo. & sanè videtur hoc priuilegium consentaneum excellentiæ Virginis, & quia hæc cognitio Virginis eo tempore potissimum circa Deum, & res diuinas versabatur. potuit fieri per actum perfectum fidei, vel per scientiam supernaturalem insulam mysteriorum fidei: potuit etiam Deus conferre Virgini aliquas species per se infusas, vt per lumen fidei, & per ipsas sine dependentia à phantasmatis intelligeret, & operaretur, vel etiam confortare imaginatiuam, vt cooperaretur, de quo vide Suarez loco citat. Huius rei figura præcessit in Esther, de qua Esther. 2. Placuit ei nimirum Assuero, & inuenit gratiam in conspectu illius, & præcepit Eunuchis, vt acceleraret mundum muliebrem, & traderet ei partes suas, & septem puellas speciosissimas de domo Regis, & tam ipsam, quam pedissequas eius ornaret, atq. excoleret. ita Deus Virgini, quam in futura matrem elegerat, mundum seu ornatum muliebrem accelerauit in ipsa Conceptione conferens ei lumen, & speciosissimas pedissequas, id est, virtutes actu ornatas, quibus, s. per vsum rationis posset vti.

26 Ex ijs, quæ diximus, infero Virginem sanctissimam in ipso exordio suæ immaculatæ Concept. virginitalis votum Deo obtulisse: cum enim vsum haberet rationis, & à Deo optimo per reuelationem hoc sibi gratum esse significauit.

Leo.
Hieron.
Origenes
Luc. 1.
Psal. 123.
Offic. Ecel.
S Thom.
Caietan.
Quomodo
Virgo in
vtero matris
vsum
habuit
rationis.
Suarez.
Esther 2.
Dei para
voti vir
ginitatis
in instanti
Cōceptio
nis evi
gnifi.

significatur esset, ipsa Spiritus S. gratiam, quæ
nescit tarda molimina, sequens, per votum Deo
se ipsam consecrauit, iuxta illud Cant. 2. *De-*
lectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter li-
lia: quia cum jam tunc per usum rationis ac-
celeratum tota ferretur in Deum, quem libijs
virginitatis delectari sciebat, & ipsa virginita-
tem illi obtulit. Hanc sententiam sequitur Sua-
rez, qui eam hoc votum fecisse ab initio usum
rationis docet, quem usum loco citato in ipsa
conceptione vult ei acceleratum: & S. Bernar-
dini sententiæ est valdè conforme, qui eam
contemplatricem perfectam eo tempore suis-
se affirmat. Idem asseruit Iacobus Episcopus
Christopolitanus super Magnificat, ad illa
verba: *Fecit in me magna qui potens est.* & ad-
dit esse opinionem aliorum dicentium Deipara
illico post sanctificationem votum virgini-
tatis fecisse. hoc etiam expressè docet Bar-
radaloc. cit. Quo circa meritò Deipara san-
ctissima inter Virgines principatum tenet: tum
quia præ alijs vehementiori, efficaciorique ac-
tû, quo ex majori gratia, & charitate proce-
debat ab initio sui usum rationis Deo virginita-
tem suam præclare obtulit: tum quia illibata
punitate illam seruauit, quippe quæ in se car-
nis rebellionem, & fornicis actum, quem in ea
extinctum semper fuisse cap. 7. diximus, nul-
lum sensit, quod majorem arguit super Ad-
versarium potestatem, ut bellum ne mouere
quidem posset, virtutesque omnes, quibus
virginitas exornatur, humilitatem, silentium,
pudorem, temperantiam, & reliquas maxi-
mopere coluit, ejusque virginitas fecunda
fuit, quod inter virgines ei soli conuenit.

Cant. 2.

S. Bernar-
dinus.Iacob. Epi-
scop. Chri-
stopolitan.
Luc. 1.Barrada-
loc. cit.
Deipara
inter vir-
gines prin-
cipatum
obtinet.

Offic. Eccl.

Damasce.

Quare Ecclesia ad eam *Sancta, & immaculata*
virginitas, quibus te lassibus offeram nescio, quia
quam cæli capere non poterant, tuo gremio contu-
listi. Hoc insinuare videtur Damasceus o-
rat. 1. de Natiu. cum eam appellat solam Vir-
ginem, ac semper Virginem solam, & mente &
anima virginitatem perpetuè coluisse, quibus
verbis non negat complures fuisse, quæ ab ex-
ordio usum rationis virginitatem seruare decre-
verint. Verùm quia usum rationis exactis ali-
quot annis accepere, in illis annis nihil de vir-
ginitate colenda cogitarunt. At Deipara sola
perpetuè virginitatem coluit, quia ab instanti-
sua immaculatæ conceptionis usum ra-
tionis prædita virginitatem
Deo obtulit.

IN LEGE EUANGELICA INNUME-
ros viri, quæ sexus homines Deipara virginitatem
exemplo, ac patrocinio illibatam virginitatem,
complures alios perpetuam conti-
nentiam coluisse.

27 **A** Dhæc quamuis, ut diximus, nonnulli
sed tamen pauci, ut ait Ambrosius de
Instit. Virg. cap. 7. & Nazianzenus carni-
ne de virginitate in lege veteri virginitatem
seruasse dicantur; Deipara tamen prima o-
mnium virginitatis votum Deo consecrasse,
atque hujus virtutis primitias voto configura-
tas celesti sponso obtulisse legitur, cujus ex-
emplum postea innumera, tum mulierum,
tum virorum multitudo in lege euangelica
sunt imitati, quod eleganter Nazianzenus in
carmine de virginitate sic cecinit.

Ante quidem umbræ in paucis splendore mi-
cabat,

Dum lex jura daret terris, & in orbe vigeret
Exiguus spectanda notæ.

At postquam Christus per casta viscera matris
Ab ipso patre, & radice, vita progressus in auras
Lustrauit multæbre genus, tum denique nostro
Virginitas generi præclaro lumine fulsi.

Quare Ambrosius de Instit. Virg. cap. 5. *Ambrosi-*
Egredia, inquit, Maria, quæ signum sacra virgi-
nitatis extulit, & intemerata virginitatis primum
Christo vexillum seruauit, & omnes ad cultum
virginitatis S. Mariae aduocantur exemplo? &
tunc ut idem ait Ambrosius lib. de virginitate, toto
orbe diffusus corporibus humanis vita celestibus
usus (sic enim virginitatem vocat) moleuit. Hæc
est, inquit, illa celestis mixtura, quam laudant im-
maculatus Angelorum promittebat in terra, & tut-
sum: Virginitatem, inquit, non faciliè irruimus
in terra, nisi postea quam Deus in hac terræ cor-
poris membra descendit, qui igitur neget hanc vi-
tam fluxisse de cælo, & cælo accersuit, quæ imita-
retur in terra: sic ille. Et Hieronymus epist. 22.
ad Eustochium: *Mibi, inquit, virginitas in Ma-*
riae dedicatur, & Christo, & inha: Mors per Euam
vita per Mariam, ideoque & diuini virginitatis do-
num fluxit in feminas: quia cepit à femina sta-
tum, ut filius Dei ingressus est super terram: nouam
sibi familiam instituit, ut qui ab Angelis adora-
batur in cælo, haberet Angelos & in terra. Tunc
Holofernis caput Iudith continens amputauit, &
in Apologia ad Pammachium: pro libris ad-
uersus Iovinianum: Christus, inquit, virgo, Virgo
Dei, utriusque sexus virginitatem dedicoauere.
Hinc

Hinc est, quod ab Ecclesia in Litanij Deipara sacratissima, quemadmodum animad- uentit S. Antoninus 4. p. tit. 1 §. c. 20. §. 10. Virgo Virginum consalutatur, quæ geminatio eius supra reliquas virgines excellentiam offendit: ita enim Christus per excellentiam: Rex regum, & Dominus dominantium Apoc. 19. ap- pellatur, & in naturalibus Rosa flos florum; nō solum enim reliquorum hominum, vt diximus, verum etiā angelorum uirginitatem sua perfectione excedit. Angeli namque eam à natura habent, estque illis necessaria, & in natura impassibili, uirginitas uero Deiparæ est à gratia, fuitque uoluntaria, & in natura fragili: ac proinde Deiparæ uirginitas ex S. Antonino Angelorum puritate uulior, nobilior, atque laudabilior, censetur. Deinde geminatio illa, vt docet Albertus Magnus super Missus est cap. 82. apud S. Antonium loc. cit. indicat Deiparam reliquorum uirginum esse matrem. Beata enim Virgo ex Alberto est mater omnium in uirginitate, quia Prima sine præcepto, sine consilio, sine exemplo gloriosum uirginitatis munus Deo obtulit, & per uotum uirginitatis ab ea emissum, opprobrium uirginitatis abstulit, quia maledicta in lege dicebatur stentis, & eam in se consecrauit. & sic omnes uirgines per imitationem sui genuit. ita apud S. Antonium.

S. Anto-
ninus
Car. dia-
conus
Virgo
uirginum
Apo. 19.

Alb. Mag.
S. Anto-
ninus
Alb. Mag.

Ambros.
Hieron.
Cant. 4.

Damasc.

Epiphanius
Deipara
u. uirg.

ginitatem seruare solitas Etiam nunc, inq: r. in nomen ipsius Maria uirgines degere contendunt, & castitatem seruare. Et continere: adeo uerum est illud Ambrosij libro 2. de uirginibus, exemplis potius homines moueri, quam præceptis. Memorat Glycas Pulcheriam Augustam Mariani Imperatoris coniugem, Deiparæ uirginitatem consecrasset, eamque illibatam custodisse usque ad finem.

Gignateno
esse uirgines
Ambros.
Glycas.
Pulcheriam
Augustam

Et de S. Edmundo, qui postea fuit Archiepiscopus Cantuariensis, memorie proditum est in eius uita apud S. rium mense Nouemb. & apud Vincentium Beluac. lib. 31. spec. hist. c. 70. & 71. eum ex consilio cuiusdam Sacerdotis perpetuam uirginitatem coram uirginis imagine uouisse, & anulum, in quo insculpsit fecerat salutationem angelicam, in ipsius Imaginis digito posuisse: ex quo tempore, sicut ipse in obitu falsus est, quoties eiusdem uirginis præsidium inuocauit, ipsa in tentatione prodentium, in persecutione solatiū, in tribulatione remediū, in dolore gaudium sibi celeriter impetrauit. in annulo quoque quo post mortem more pontificali S. Edmundus fuit sepultus, inuentum est insculptum, & inscriptum cunctis uidentibus, atque mirantibus istud, Ave, seu angelica saluatio.

S. Edmūdus
B. Virg. o-
pe uirgini-
tatem
seruat.
S. rium
Beluacens.

Potest de ingenti uirginum utriusque sexus multitudine, qui exemplum Deiparæ sunt imitati, in præsentia aliquid breuiter perstringere decreueram: sed cum ea tractatio in maiorem, quam cogitaueram, magnitudinem euasisset, peculiarem ea de re tractatum edidimus, ubi copiosè de iis egimus, eumque ad finem operis repositimus.

Deiparæ
omnis ad
u. uirgini-
tatem
eandem
do grauius
ærotanti, teste sancto
Antonino
3. part. hist. tit. 23. c. 4. §. 4. qui postea in Ord. inuat.
Prædicatorum à S. Dominico est cooperatus, Reginaldus
cum uigilaret apparuit B. Virgo, eiusque singulas
corporis partes uisione quadam per-
uixit, quo non solum integræ sospitati resti-
tuit, sed etiam carnem eius ab ardore concu-
piscentiæ temperauit, vt ne paruus quidem
libidinis motus in eo pullularit. Eadem Virgo
sanctissima cum puero Iesu, uigilanti beato
Ignatio Loyolæ, cum ad huc esset in seculari
u. uirginitatis
B. Ignatius
serum Imagines ex eius animo deterfit, ita vt
Loyola

29 Nec tantum Deiparæ suo exemplo, uerum etiam peculiari patrocinio, atque præsidio uirgines ad uirginitatem, alio: que ad continentiam seruandam iuuat. Nam & Reginaldus do grauius ærotanti, teste sancto Antonino 3. part. hist. tit. 23. c. 4. §. 4. qui postea in Ord. inuat. Prædicatorum à S. Dominico est cooperatus, Reginaldus cum uigilaret apparuit B. Virgo, eiusque singulas corporis partes uisione quadam per- uixit, quo non solum integræ sospitati resti- tuit, sed etiam carnem eius ab ardore concu- piscentiæ temperauit, vt ne paruus quidem libidinis motus in eo pullularit. Eadem Virgo sanctissima cum puero Iesu, uigilanti beato Ignatio Loyolæ, cum ad huc esset in seculari u. uirginitatis B. Ignatius serum Imagines ex eius animo deterfit, ita vt Loyola

Deiparæ
omnis ad
u. uirgini-
tatem
eandem
do grauius
ærotanti, teste sancto
Antonino
3. part. hist. tit. 23. c. 4. §. 4. qui postea in Ord. inuat.
Prædicatorum à S. Dominico est cooperatus, Reginaldus
cum uigilaret apparuit B. Virgo, eiusque singulas
corporis partes uisione quadam per-
uixit, quo non solum integræ sospitati resti-
tuit, sed etiam carnem eius ab ardore concu-
piscentiæ temperauit, vt ne paruus quidem
libidinis motus in eo pullularit. Eadem Virgo
sanctissima cum puero Iesu, uigilanti beato
Ignatio Loyolæ, cum ad huc esset in seculari
u. uirginitatis
B. Ignatius
serum Imagines ex eius animo deterfit, ita vt
Loyola

Ribaden.
Damasce.

Ambros.
Deipara
suo aspectu
cōseruabat
S. Ioannes
Baptista.

Alonss

S. Thom.

S. Anto-
ninus.

Nazianz.
Cyprianus
Iustina vir-
ginitas per
Deiparā
seruata.

S. Maria
Ægyptia-
ca Deipa-
ra inuoco-
tione iēta-
siones pel-
lit.

Ambros.
Chrysof.

Legitur in
Bremario
22. Sep. eb.
Offic. Eccl.

ex ea hora castitatem purissimē ad finem vs-
que seruarit, teste Petro Ribadeneira in eius
vita lib. 1. c. 2. Ipsa enim, inquit Damasc. orat.
2. de dōm. *Virgo est, & Virginitatem amans, pura est
& purorum amans.* Quare S. Ambrosius de In-
stit. Virg. cap. 7. tantam affirmat fuisse Deip-
aræ gratiam, vt his, quos viseret, integritatis
insigne conferret. & exemplum afferret. de
Sancto Ioanne Baptista, quem vult non im-
meritō integrum corpore mansisse, quem in
tribus mensibus oleo quodam suæ præsentia,
& integritatis unguento, Domini mater exer-
cuit. & idē alensis 3. part. quæst. 9. membro
2. art. 5. beatissimam Virg. motum concupis-
centiæ in alijs suo aspectu extinxisse docet. &
S. Thomas in 3. dist. 3. q. 1. art. 2. quæstioncula
1. ad 4. pulchritudinem Virginis intuentes ad
castitatem excitasse memorat. Idipsum astru-
it S. Antoninus 4. part. tit. 15. c. 17. §. 4. Quod
ipsū confirmat S. Bonau. in 3. dist. 3. art. 2. q. 3.
Nazianzenus verō orat. de sanctis Cypria-
no, & Iustina memoriæ prodidit Iustinam Vir-
ginem sanctissimam à spiritu fornicationis a-
criter impugnatam, ad Deiparæ præsidium,
tanquam ad sacram ancoram confugisse, sicq;
illum superasse, quod plenius cap. 24. narra-
uimus, & de S. Maria Ægyptiaca iam cap. 20.
diximus, eam in acerbissimis quibus in deserto
impetebatur carnis tentationibus, supplici
Deiparæ inuocatione victicem extitisse. & de
alijs plerisque Virginibus, quas ad integra-
tem seruandam iuuat, passim in Ecclesiasticis
historijs legimus. Quare Ambrosius lib. 2. de
Virginibus: *Quantis, inquit, illa Virginibus oc-
curreret, quantas complexa ad Dominum trahet.*
*Hæc thorum filij mei, hæc thalamos nuptiales im-
maculato seruauit pudore.* Ita Ambrosius. Chry-
sostomus sermone de beata Virg. *Quicumque*
*inquit, estis Virgines ad matrem Domini confu-
gite: Illa enim pulcherrimam, prestantissimam, &
incorruptibilem possessionem patrocinio suo vobis*
conseruabit. hæc Chrysostomus. Idcirco Ec-
clesia in hymno, *Aue maris stella* illam sic pre-
catur.

*Virgo singularis
Inter omnes mitis
Nos culpis solucos
mites fac & CASTOS.*

DEIPARÆ IN VIRGINI-
tate Primatus varijs titulis ex-
primuntur:

30 **A**d hunc primatum quem inter virgines
epithetis, & nominibus appositis Patres
vtuntur: nam præter illud, quo *Virgo Virginitatis*
ab Ecclesia appellatur à S. Iacobo nominatur,
in Lyurgia Virginum, *GLORIA*, ex qua Deus
catenam assumpsit.

Ab Ambrosio de Inst. Virg. cap. 6. *MAGI-
STRA* virginitatis nuncupatur, & lib. 2. de vir-
ginibus *IMAGO* virginitatis, & *SPECULUM* cas-
titalis.

A Nazianzeno in Tragædia Christus pa-
tiens.

Mater. & Virgo supra

Omnes decora Virgines, & MAXIMA.

Ab Epiphano hæret. 78. *PRINCIPES vir-
ginitatis.*

A Cyrillo Alexandrino homil. 6. contra
Nestorian: *virginitatis CORONA.*

A Damasceno orat. 1. de Natiu. *virginitatis*
THESAVRVS.

Ab Ildesunfo in sermonibus de assump-
serm. 1. *FASTIGIVM omnium virginum, & serm.
4. CAPVT virginum, & serm. 3. de assump. Ex-
emplar perfecta virginitatis, ex quo elogium
illud viurpatum est, quo Deipara singulare
virginitatis exemplar prædicatur.*

Chrysologus serm. 143, eam dicit *REGINAM*
extitisse totius castitatis, quia virginitatis
DECVS, & Matris pertulit dignitatem.

Ab Ephrem *CORONA* Virginum, Sancto-
rumque omnium.

Ab Idiota c. 6. contemplationum Mariæ,
Virginitatis *PRIMIFILA.*

Ab Anselmo de excel. Virg. c. vult, *MATER*
virginitatis.

A Bernardo hom. 2. super missus est, & e-
pist. 174. *REGINA virginum, & in ser. signum
magnum: virginitatis PRIMICERIA, & in tra-
ctatu de Passione Domini cap. 21. virginum
PRIMICERIA.*

Ab Alberto Magno super missus est c. 82.
Virginum MATER.

A Bonauentura in Litanijis B. Virg. virginitatis
SIGNIFERA Item *FLOS, & DECVS* virginalis, &
in Spec. cap. 2. *PRIMITIVA* virginum.

Ab Alano in Cant. 1. *SIGILLVM virginitatis*
Quare

Quare ut rectè Bernard. serm. S goum ma-
gnum: Offerentur, inquit, seu adducantur Regi
virgines, sed post eam, nam primatum sola vendi-
cat sibi. sic ille, & memò, quia post magistram
discipulæ, post principem, & reginam seruæ
post matrem filix, idè quæ in cœlesti gloria
virginis scriptam chorus incidere Patres af-
firmant. Ambros. lib. 2. de virgin. Tunc, inquit,
Maria tympanum sumens choros virginales ex-
citabit canentes Domino, quod per mare seculi
sine secularibus fluctibus transierunt. & Hieron.
ep. 22. ad Eutochium: Quales, inquit, erit illa
dies cum tibi Maria mater Domini chorus occur-
ret comitata virginibus? cum post mare rubrum
submerso cum suo exercitu Pharaone, tympanum
tenens præcines responsurus: Cantemus Domino,
gloriosè enim honorificatus est equum, & ascen-
sorem protexit in mare, S. Grego lib. 4 dial. c. 17.
narrat, Dei genitricem Mariæ puellæ apparuisse,
eique coæuas in albis vestibus ostendisse,
atque dixisse, num vellet in eius obsequio cum
puellis illis viuere? cui Musa cum reuerenter
anouisset, iussa à risu, & leuitatibus abstinere,
die 30. conspecta Dei genitrice cum puellis
illis, vocata respondit: Ecce venio, atque cum
sanctis virginibus habitatura decessit. Ita ex
Grego. huius rei typus processit in Maria sorore
Moysi ut animaduertit Chrysol. serm. 146.
Qua, inquit Ambrosius lib. 1. de virginibus: pu-
dore, virgineo chorus duxit, quando nimirum de-
merso Pharaone in mari rubro cæteris omnibus
mulieribus hebrais Exod. 15 egressis post eam cum
tympano, & chorus præcinebat dicens: Cantemus
Domino: gloriosè enim magnificatus est, equum,
& ascensorem deiecit in mare. Ita multò magis
in cœlis virgines omnes Deiparam Virginum
Reginam, Tympanistram nostram (sic enim
eam vocat Augustinus serm. 18. de Sanctis) in
Dei laudibus celebrandis sequentur. Quod
Hieron. quoque Epist. 22. Cuius verba paulò
ante citauimus, disertè docet.

Idè Bernardus hom. 1. super missus est
initio: Nouum, inquit, canticum illud, quod solis
dabitur in Regno Dei cantare virginibus, ipsam
Virginum Reginam cum cæteris, in primam in-
ter cæteras esse canturam nemo est, qui ambigat,
nam autem illam præter illud, quod solis, licet cū
omnibus, tamen virginibus (et, ut dixi) commune
erit, dulciori quodam, atque elegantiori carmi-
ne lausaturam esse Ciuitatem Dei, cuius vir-
tute dulcisonos deprimere, vel exprimere modis
les, ne ipsarum quidem Virginum vlla, dig-

na inuenietur: quia soli merito decantandum ser-
uabitur, qua sola dispersa, & partu diuino glo-
riatur. Idem Bernardus tractatu de Passione
Domini cap. 31. affirmat, & Deiparam, & ip-
sum Christum cum Virginibus caniturum:
Iam, inquit, si omnes Virgines canticum illud can-
tabunt, nunquid illa Virgo Virginum Primiceria
non cantabit? cantabit utique, & tanto in cun-
ctis, quanto castior præ cæteris, prebitur, totis choro
in cantando exemplum, quas ad virginum a-
morem suo incitauit exemplo. & infra: Nunquid
& ipse Agnus sponsus virginum Virgo, Virgo opti-
mus non etiam cantabit? inò verè & ipse can-
tabit, & iucundissima illa vox Verbi Patris æterni
cum omnibus, præ omnibus, & in omnibus au-
ditur. O felicissimum canticum, ô festiuatam iu-
cundissimam comparatione. & sine carituram,
Quis ad illud non anhelet? sic Bernardus & il-
lectionis sermone 1. de Assumptione, agens de
solemni celebritate cœlestis curiæ, quando
Deipara fuit in superiorem Ierusalem euecta,
sic ait: Nec dubium, quin illa centum quadragin-
ta quatuor millia, qua in conspectu Throni, &
Senorum sunt, tenentes cytharas suas cecinere
cum omni fragore cæli canticum nouum, quod
nemo potest dicere, nisi ipsi, qui hodie in Assum-
ptione Virginis festiui veniunt obuiam cum cy-
tharis suis ac tati in suo beatam Choro excipiunt
Virginem, non qualemcunque ad unam ex nume-
ro prudentum, & PRIMAM omnium inter primos,
que vadit post Agnum proximior, quocumq; iusti
cantant autem & ipsa cum eisdem canticum Dra-
maticum nouum, quod nemo, nisi eo in choro diceret
val. hæc Ildesonus.

Quæ cum ita sint, mirum non est, si dica-
mus illa centum quadraginta quatuor millia
Virginum, qui sequuntur Agnum, canticum
illud nouum, quod nemo alius dicere potest,
canere ante S EDEM Dei, id est, ante B. Virgi-
nem, quæ tot nominibus inter Virgines prima-
tum obtinet, quod erat nobis in hoc capite
probandum. Neque his, qua dictus refraga-
tur, quod Virginem ipsam canituram esse
astruimus. nam & S. Ioannes Apostolus, & E-
uangelista, & Virgo fuit, & significatur per
vnum ex quatuor animalibus, & S. Iacobus
frater Domini Virgo affirmatur ab Epiphano
hæres. 30. & quia est Apostolus, vnus est ex se-
nioribus, quare ut Virgines cantabunt canticum
istud nouum, quod tamen cantari dicitur non
solum ante S EDEM, sed etiam ante quatuor
animalia, & seniores, propter ea, quæ initio
huius

Bernard.
Christus
canticum
Virginum
cantabit.

Ildesonus

Apoc. 14.

Matth. 23.

Apoc. 14.

Epiphano

hujus capit. diximus, Reliquos etiam Apostolos, si unum excipias sanctum Petrum Apostolorum Principem, (qui uxorem habuisse legitur.) Virgines fuisse existimat Tertullianus libr. de Monogamia cap. 8. & Hieronymus

libro 1. contra Iovinianum, de quo in tractatu de Virg. sect. 2. quare & ipsi hoc cantium novum canent ante quatuor animalia, & seniores, sicut & reliqui.

E VIRGINE DEIPARA TANQVAM E DEI Throno vocem prodire, qua omnes Dei servi ad divinas laudes invitantur.

CAPVT XXXIII.

DODECIMUM, quod de throno legimus Apoc. 19. illud est *Et vox de throno exiit dicens Laudem dicite Deo nostro omnes servi eius, & qui timetis eum pusilli & magni.* Ec. 21. *Et auditis vocem magnam de throno dicentem Ecce tabernaculum Dei cum hominibus, &c.* Petrus Damianus scilicet de Nativitate Virg. ad probandum sanctissimam Deiparam esse veri Salomonis Christi thronum, inter alia sacrarum litterarum testimonia, quibus ipsa dicitur *Thronus* istud Apoc. 19. B. Virgini eleganter accommodat, verba Petri Damiani hæc sunt, *Aut ille aliter filius Virginis* (sanctus nimirum Ioannes in Apocalypsi) *& vox de throno exiit dicens: Laudem dicite Deo nostro omnes sancti eius, & ex hoc throno* (sanctissima scilicet Deipara) *Laus Angelorum prorumpit, & hominum, quia dum hic resuscitatur, ille refectur, utriusque gratiarum debent devotionem.* Nostri quidam dicit, *qui sedet in throno: Ecce, inquit, nova facio omnia felix thronus, in quo sedet dominator Dominus, in quo, & per quem non solum omnes, sed omnia renouantur.* hæc tenus Damianus. Ceterum ab ipso etiam contextu sacræ Apocal. non obscure hoc loco per thronum subindicari videtur sanctissima Virgo; quod ut manifestum fiat, tria ex ipsis verbis Apocalypsi præsuppono. Primum per thronum hoc loco significari rem intelligentiam præditam, eum indicatur loqui, & voces edere. Neque id novum alicui videri debet, si rebus apud nos vita carētib; cuiusmodi sunt thronus, & similia in cælestibus, ubi allegoricè aliquid aliud significant, nedum vita, sed & mēbra quoque, ac munera animantibus propria tribuantur; nam & ipse tertius ordo angelicorum spirituum primæ hierarchiæ ab Apostolo Coloss. 1. & à Theologis throni dicuntur,

id est, sedes, & Ezech. 10. de Rotis illis sic legitur: *Et omne corpus earum, & colla, & manus, & penna, & circuli pleni erant oculis in circuitu quasi rotarum.* & paulò inferius, *Stantibus stabant & Rotæ, & cū elevatus eleuabantur, curus rei ratio, reddit: spiritus enim vita erat in eis & Apocal. 10. septem tonitrua dicuntur loquuta voces suas: quare ne cui mirum videri possit, vocem è throno exire cap. 4. præmiserat de throno fulgura, voces, & tonitrua procedere, quod supra cap. 20. explicavimus.* Secundum vocem hanc de throno procedentem non esse ipsius Dei in throno sedentis per metonymiam, ut scilicet accipiatur etiam tenens pro contento, quicquid videatur indicare Ribera Apocal. 19. Est enim ita interdum aliis in locis sumi possit, hic neutiquam hoc modo accipiendum esse illud argumentum est, quod supra Apoc. 21. post vocem de throno dicentem: *Ecce tabernaculum Dei cum hominibus, &c.* itatim subiicitur vox ipsius sedentis in throno, *Et dixit, inquit, qui sedebat in throno, Ecce nova facio omnia; ergo thronus allegoricè aliquid à sedente in throno diversum, atque adeò aliquid à Deo distinctum indicat & Apoca. 19. vox de throno exiit dicens: Laudem, inquit, dicite Deo nostro omnes servi eius.* ergo thronus, qui loquitur, seu vnde vox prodijt, dum Deum appellat nostrum, agnoscit illum, non tantum eorum, quos ad Dei laudem inuitat, sed etiam tuum pariter esse Deum, ac proinde se à Deo distinctum aperte significat.

2. Tertium, quamvis Arctas Thronum hunc putet esse Seraphim, quoniam Isaias 6. Thronus Throni Dei vicinissimus sunt. & Andreas Cælar. esse Seraphim, & Cherubim, à quibus magni, non parvi id est, virtutibus præclari, & parvi, Deum laudare iubentur, verisimilius tamen existimo non

Apoc. 19. B. Virgo sanctes ad Dei laudem inuitat Apoc. 21.

Apoc. 19.

Thronus Dei Apoc. 19. intellectu hic est præditus.

Coloss. 1.

Ezech. 10.

Apoc. 10.

Apoc. 4.

Vox de throno

Throno L.

post. 19. ut

est ab ipso

Deo

Ribera

Apoc. 21.

Apoc. 19.

And. Cælar.

Ribera

non